

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista „Mir“
v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Recepti naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Recepti se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštne znamke.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krona.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 via
od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXXIII.

Celovec, 25. aprila 1914.

Št. 16.

Ponesrečen „hujskaški dan“ v Sinčivasi.

To je bilo dirndaja med Nemci! Po ce-
lem Celovcu so plakirali po vseh voglih,
in za božjo voljo so prosili svoje zveste, da
in naj gredo na protislovenski shod v Sinčo-
vas. V zadnjem trenutku so celo telegra-
firali na vse strani na pomoč. Imeli so
polne hlače, kakor pravi pregovor. Saj je
bil pa njihov vpad v slovenski del dežele, v
slovenski volilni okraj nesramnost in na-
rodna hecarija prve vrste. Če bi Slovenci
napravili tak shod na trdonemškem ozemlju,
recimo v Spitalu ali v Brežah, bi nas Nemci
pognali domov s pobitimi glavami in
po pravici. Kaj bi imeli Slovenci tam
opraviti? Vprašamo, kaj imajo
Nemci na Slovenskem opraviti? Čudimo se
hladnokrvnosti našega dobrega
ljudstva, ki je bilo v Sinčivasi zbrano v
ogromni množici, da ni nemških hujskačev
pognalo domov z mokrimi cunjami, da bi se
za njimi kadilo. Toda, da bi se to ne bilo
moglo zgoditi, so že poskrbeli žan-
darji, ki so prišli Nemce braniti, pripu-
ščali so pa mirno, da so Nemci pred njihovi-
mi očmi in pred nosom vladnih zastopni-
kov, dr. Erkerja iz Velikovca in dr. Ju-
novicza, zastopnika deželne vlade, su-
vali in pretepali mirne Slovence.

Zakaj so prišli v Sinčovas hecat?

Znano je, da sodniki v slovenskem delu
Koroške ali ne znajo dovolj slovensko, ali
pa nočejo govoriti z domačim slovenskim
ljudstvom po domače, ker so Nemci. Slo-
venski sodniki, koroški rojaki, morajo na
pritisk nemških nacionalcev ven iz dežele
in si služijo kruha med tujci. Koliko Sloven-
cev je zavoljotega izgubilo tožbe, koliko je
bilo obsojenih, ki o celi razpravi niso dru-
zega razumeli, kakor svojo obsodbo! Za-
to se naši ljudje tako zelo bojijo sodišč, bolj
kakor hudič križa.

Ali je to prav? Ne, to je krivica!

Ali je to postavno? Ne, to je protipo-
stavno!

Ali je to za ljudi dobro? Ne! V vsakem
oziru slabo. Ne samo, da vsled tega trpijo
škodo! Tudi razgovarjati se ne morejo s sod-

niki po domače, ker ti ne znajo slovensko,
razen par sodnikov. Pa tudi zaupanja ni-
majo ljudje do njih, ker so ti sodniki razen
dveh za nas tujci, Nemci, člani raznih nem-
ških bojnih društev in nekateri, kakor je
naš list že poročal, so celo v vodstvu takih
protislovenskih društev. In ali moramo
te razmere trpeti? Ne! Zato je društvo slo-
venskih advokatov vložilo na pravosodnega
ministra spomenico, v kateri so opisane te
nezdrave razmere in v kateri zahtevajo, da
se napravi pri sodiščih na Koroškem in Šta-
jerskem enkrat red.

Kaj bi rekel pošten Nемеc?

Vsak pošten Nемеc, ki hoče s Slovenci
v miru živeti, bo rekel: Čudim se, da
vlada Slovincem tega že davno ni dala, kar
zahtevajo. Dandanes se razpravlja pri sodi-
ščih na Koroškem nemško, če Slovenec o
razpravi kaj razume ali ne. Pri sodi-
ščih se za veliko Slovencev od-
ločuje in sodi o njihovi časti, o
njihovem premoženju in o nji-
hovem življenju, četudi ne mo-
rejo tam nemškim razpravam
slediti. To je protipostavno,
krivično. Kdo pa je vzrok temu? Taki
nemški hecarji, kakor so prišli
v Sinčovas hecat. Nemški hecarji
ravno zahtevajo, da ne smejo biti med Slo-
vinci nastavljeni slovenski sodniki,
nemški hecarji ne pustijo, da bi se za Slo-
vence smelo, če tako želijo, razpravljati slo-
vensko. Če pa se hoče kdo zagovarjati nem-
ško, kdo mu to brani? Da bi Slovenec
ne dosegel pravice pri sodišču,
da bi ostale še zanaprej dose-
danje krivice pri sodiščih proti
spomenici slovenskih odvetni-
kov, torej proti slovenskemu
ljudstvu, so nemški hecarji
sklicali shod v Sinčovas.

Zakaj ravno v Sinčovas?

Sinčavas je v slovenskem delu dežele.
S svojim shodom so hoteli vladi dokazati,
da slovensko ljudstvo samo hoče sebi kri-
vice, da si samo spleta bič. Kaj da hočejo v
resnici s tem shodom, seveda niso pravili
tem ljudem, ampak so govorili druge bajke.
Ker pa imajo tudi nemški nacionalci toliko

soli v glavi, da vedo, da je med Slovenci pač
vse premalo tako zabutih ljudi, da bi Nem-
cem proti sebi, v svojo škodo držali štango,
zato so sklicali na shod Nemce iz vseh
večjih krajev Spod. Koroške, zlasti iz Ce-
lovca, Št. Vida, Beljaka, Veli-
kovca, mnogo Krappfelderjev
itd. Na shodu je bilo tudi nekaj
nemškutarjev, pa le malo. Zna-
menje, da se mnogim jasni, kam pes tace
moli. Pozdravljamo to! Ti Nemci naj bi go-
vorili v imenu slovenskega ljudstva, njihove
zahteve naj bi veljale kot slovenske za-
hteve. Toda take nemške shode bi tudi Slo-
vinci lahko priredili tudi v Berlinu ali
francoske v Parizu.

Kdo je na shodu hecal zoper Slovence?

Največ je bilo nemške fakinaže, izmed
drugih po stanovih pa zlasti veliko učite-
ljev, forštnarjev in uradnikov. Sicer so se
pa tudi ti slednji obnašali kakor najnižje
vrste fakinaže. Iz Celovca smo opazili ude-
ležnike: Župan dr. Metnitz, ta sladki
med, pravi hinavec, je pripeljal svoje ljudi,
izmed katerih se je po surovosti posebno od-
likoval magistratni komisar dr. Kopper,
ki se med govorom posl. Grafenauerja
ni mogel dovolj natuliti. S skrajno surovostjo
se je odlikoval zobozdravnik dr. Brugger,
ki se je kot nekaj načelnik rediteljev
(v resnici pretepačev) nosil kakor petelin
na gnoju. Dr. Martinek, rodóm Štajerc,
ki si je svojčas v Pliberku napolnil žepe s
slovenskim denarjem, dr. Pflanzl, kate-
rega žena je tudi hči nekega Kranjca. Dr.
Sedlmayer, znan po svoječasni aferi,
ko je vodil fakinažo, ki je opljuvala odlične
slovenske dame. Notarski kandidat,
mladi Martinez, ki ravnokar
kompetira za notariat v Rožeku,
deželni uradniki vseh deželnih
zavodov, kakor računski svetnik Mar-
chart, pisar Werdanz, Kleinberger,
Moser, Franc Narath in Michner, en
uradnik od hipotečne banke, c. kr. davčni
upravitelj Marka Ogris, predsednik koro-
ške trgovske in obrtne zbornice vitez plem.
Burger, zdravnik dr. Herbst in dr.
Maresch, mestni stavbni nadsvetnik
Rajmund Pierl, nadoficial pri c. kr. drž.
železnici Franc Wilfan, prideljen železni-

Preganjavec podgan.

(Pripovedoval Žihpoljan J. Gorotanskemu.)

Pred davnim časom so se ugnezdile
podgane na Humberškem gradu. Ogenj in
kuga si pobereta precej hitro svoje žrtve,
— a te nadloge ni bilo konca. Švigale so po
dvorišču celo podnevu, udelale krmo za ži-
vino, oškrbljale so škafe in korita, kar je
ozlovoljilo posebno hlapce in dekle. Udarile
so pa tudi čez noč skoz dimnik v jedilno
shrambo in ugonobile slanino, gnjati in ma-
ščobo. Sicer so podgansko zalego hlapci
pobijali, a s časom se jim je to delo pristu-
dilo. Dasi so jih tudi precej polovili v po-
sebne priprave, vse skup ni nič kaj zaleglo.
Tudi mačke in psi so se jih privadili.

Bilo je podgan dannadan več. Ponoči
pa so obhajale hudičev lov, imele so ples in
godbo, da počivajočim ni bilo več mogoče
ležati v gradu.

Nekega jutra pa so dekle jokaje tožile
grofu, da so čez noč podgane objedale in
hudo ranile krave, tudi razmesarile več
majhnih prašičev in jih deloma požrle. Go-
spodar sam je že omagoval, ker vsa sredstva

niso kaj pomagala. Postajal je žalosten, ker
je bil mnenja, da ga Bog kaznuje.

Prišel je pa nekega dne pritlikav možič-
celj na grad in se ponudil gospodu, da ga
reši podgan pod posebnimi pogoji. Graščani
so neverjetno majali glave, ko so čuli, kaj
namerava možiček. Grof pa je obljubil majh-
nemu gostu lep dar, če mu prežene podgane.
Torej je možičelj s hripavim glasom, a stro-
go zaukazal, da ga pri tem delu nihče ne
moti; ljudje naj ostanejo mirno v hiši, da
zapro vrata šele tačas, če se bo izgubil iz
obzorja.

Mračilo se je že, ko se je lotil svojega
čudovitega dela. Privezal in pribil je tri
smrekce na desko, vzal neko — pogansko
zalego oponašajočo piščal in nastavši se
sredi dvora skrtil pod smrekce.

Tanki glasovi pa so koj trumoma priva-
bili podgane iz temnih kotov in skrivnih za-
vetišč. Gnetle so se krog majhnega smreč-
jega šatora, pod katerim je čepel čarodejni
piskavec. Vabil in vabil je in se pri tem po-
mikal proti vhodu grajskih vrat, a gibčna
podganska sklada mu le ni hotela slediti.
Zopet in zopet so hreščali tanki glasovi pi-
ščali. Nekatero podgane so mu sicer sledile,

pa se vračajoč zaganjale v neko jamo pod
hlevom, druge pa so plesale okoli jame.
Videti je pa bilo, da hrani ta luknja kaj po-
sebnega, neločljivega za podgansko druhal.
A neutrudljivi vabljivec pod smrekovo stre-
ho je izpuščal še bolj tanke in vriskave gla-
sove in z očividnim vspehom; kajti slednjič
je vendar prilezla iz jame — bela podgana z
dolгим golim repom, kar je prej nekako
zbesnele podgane pomirilo. Pravi se, da
imajo podgane svojo kraljico, brez katere ne
zapuščajo svojih zavetišč. Belica podgana
je sledila vabljičevim glasovom — in vsa pod-
ganjad za voditeljico. Počasi premikajoč
smrekovo taborišče pelje jih možičelj skoz
vrata, po travniku in čez hrib do prepada
nad Dravo. Vzhajajoči mesec osvetljuje ča-
robno grad zapuščajočo podgansko trumo.
Grof radoveden — se je podal za možičkom,
a ga je iskal zaman. Vrnivši se na grad je
čakal dan na dan svojega rešitelja. Hvalili
so graščani Boga, da jih je rešil podganskih
nadlog. Ljudje pa so ugibali, da je grof sam
vzrok smrti dobredelnega preganjalca pod-
gan, ker mu je sledil in s tem ni držal dane
mu obljube.

škemu obratu v Celovcu, agent zavarovalnice »Janus« v Gradcu Anton pl. Zennegger, c. kr. kanclist v p. V suvanju so se posebno izkazali celovski turnarji, čisto navadna fakinaža, ki se je je sramoval neki Nemec sam, ki je o celi prireditvi rekel: »Das ist ein ganz gemeiner Schwindel.« Nadalje nemškonacionalno delavsko društvo »Trutzhammer« in komiji tvrdke »Sachers Nachfolger« (Pavel Černi). Najbolj so agitirali v Celovcu »šarfmaherji« »Südmarke«.

Iz Velikovca smo videli nadkomisarja finančne straže Ferdinanda Poßniga iz Velikovca, iz Štajerskega privandranega advokata dr. Pravidča, sicer bolj duševnega reveža, že znanega hecarja učitelja Hornbognerja, ki je posebno vpil in nekemu fantu raztrgal obleko, katerega je pa v rjovenju še prekašal Pinterič, o katerem se je nekdo izrazil, da je tulil kakor bik, notarja Rabitscha ter zdravniška dr. Höffererja. Kričač je bil tudi c. kr. davčni uradnik Hecher, še bolj se je izkazal Engelbert Bernhart, železniški tajnik iz Spod. Dravberga, ki je suval ljudi, po neprevidnosti tudi nekega Nemca. — Manjkali tudi niso učitelj Koch, penzionirani učitelj Voglar iz Spod. Dravberga in Košičev Pepček iz Roža. Nasprotniki so prignali vse svoje moči, kar jih imajo; v boj so poslali kar pol tucata svojih poslancev in še štajerske nemškutarje. In rečemo odkrito: Take moči se nam res ni treba bati!

»Kärntner Tag«.

Nemškonacionalni hecarji so krstili shod s »Kärntner Tag« (Koroški dan) in so hoteli ljudi slepariti s »šlagerjem«: »Kärnten den Kärntnern«. Priredil je ta »Kärntner Tag« njihov »Bauernbund«. Na tem »Koroškem dnevu« je bila pa velika množica izvenkoroških udeležnikov, kakor iz Štajerskega, njihov najboljši govornik je bil celo pristen na Štajersko privandran Kranjec, Linhart, ki mu je »Mir« že večkrat očital, da je bil zavoljo nečistih rok spoden iz socialno-demokratske organizacije. Mož je špilal že vse barve v politiki in je to značilno za njegov »značaj«. Na zborovališče koroških, domačih kmetov in kmečkih fantov niso pustili, pač pa škricice in fakinažo iz Celovca in — Štajerskega. (Lep »Kärntner Tag« Bauernbunda! Kaj ne?) Ker so se bali, da bi jim naši kmetje shod razbili, jih niso pustili v dvorano pod pretvezo, da imajo predposvetovanje, ob enih pa da bodo smeli noter. Nemce pa so pustili v dvorano, in ko je bila polna, so rekli Slovencem, da ni več prostora. Potem so lahko notri vpili in sklepali resolucije, ker tisto malo število koroških Slovencev, ki se je le predrznilo noter, so lahko užugali, oziroma jih pometal iz dvorane in tako pokazali svoj švindelski »Kärntner Tagom« in »Bauernbundo«. »Koroška Korošcem« so klicali, hecali so pa notri kreature kakor kranjski, na Štajersko privandran Linhart, slovenske Korošce so pa iz dvorane metali in jih do krvi pretepali. Značilno je tudi, da so po celi Koroški vabili lepake, le v sinčoveški okolici ni bilo videti plakatov. Svojo fakinažo so vzdignili v Velikovec z lažjo, da pride 3000 kranjskih študentov in da je treba barabije.

Kdo je skrbel za pretep?

Nemški hecarji so se čutili varne. Nekaj že zavoljo tega, ker poznajo ovčjo pohlevnost naših ljudi, nekaj ker so imeli pri sebi veliko fakinaže in šintarske Krappfelderje z nabrušenimi noži v žepih. V dvorani je bilo le malo Slovencev in so jih zato lahko brez težave suvali in pretepali. Vladni zastopnik dr. Erker in žandarji zunaj so mirno gledali, kako niso nasprotniki naših ljudi samo brez pravega povoda metali ven, ampak tudi pretepali. Zunaj pa so žandarji branili, da ne bi se bili naši znesli nad nemško fakinažo. Lepo vlogo so torej igrali zastopniki oblasti, kaj neda?

Zastopniki deželne vlade.

Glavno krivdo brutalnosti, vsled katere je našel ljudstvo užaljeno v dno duše, nosi policijski koncipist dr. Junowicz iz Celovca, ki je prišel na shod v

uniformi. Kdo ga je poslal? Ta bivši nemški buršak, Ljubljčan, menda Poljak po rodu, je divjal nad Slovenci, sam suval slovenske fante in vse komandiral. Kot uradni osebi se mu seveda nihče ni upal ustavljati. Visoka deželna vlada! Vprašamo Te, če hočeš disciplinirati tega bojevitega uradniškega petelina, o katerem je »Slovenski Narod« poročal, da je moral iz Ljubljane, ker je delal prav nečedne reči. Za Koroško pa menijo, da je vse dobro! Če gospod deželni predsednik, ta intimen zaupnik velikovskega Pinteriča in politični sluga dr. A. Lemischa, kateri je psoval na shodu Slovence z »Messerhelden«, ne bo izvajal posledic iz nečuvnega postopanja tega svojega mladega uradnika, bo za vse, kar je delal Junoviz, on sam odgovoren, in potem bomo pa izvajali posledice Slovenci. Je že itak skrajni, skrajni čas!

Največji pretepači.

V pretepanju so se pa posebno odlikovali Krappfeldarji in celovski turnarji. Nemškonacionalna fakinaža je nahrulila tudi velikovskega kateheta Almerja in ga zmerjala za »vindišarskega pfafa«. Dr. Höfferer in notar Rabitsch sta ga obvarovala, da ga niso napadli in potem, ko so izvedeli za njegovo, vsled delovanja za »Schulverein« proslulo ime, so se na prav neroden način opravičevali. To je pa tudi dokaz, da so res brez povoda napadali našo vrlo in vsega spoštovanja vredno duhovščino, te junake za vero in pravice ljudstva. Fakinaža jo je na najnesramnejši način žalila. Pretepači so bili tudi reditelji, z zobozdravnikom dr. Bruggerjem iz Celovca na čelu, učitelj Hornbognier in železniški uradnik Bernhard. Žihpoljski Lučovnik, ki ga imenuje »Arbeiterwille« v svojem poročilu po pravici »das politische Hascherl von Maria Rain«, je ponavljal na shodu svojo staro laž, da so Slovenci veleizdajalci. V odgovor je dobil več medklicev: »Živio cesar Franc Jožef!« Nemški patrioti so se pa nato krohotali in vrgli ven iz dvorane župnika Poljanca, župnika Sekola, ki ga je en barabovc udaril po glavi, uglednega posestnika in obrtnika g. Čarfa, več fantov in dobrolskega kaplana g. Krašno. Le dr. Schaubacha niso mogli, čeravno so ti »junaki« napravili več poizkusov.

Koliko je bilo ljudstva?

O številu zborovalcev so bila izprva različna poročila. Naravno, ker so bili zborovalci v raznih, ločenih gručah; v dvorani kjer so imeli veliko večino nemški hecarji, je bilo morda kakih sto ljudi, zunaj, kjer je bila masa, so imeli večino pa Slovenci. Najbolj zanesljiva so poročila tistih, ki so že tam šteli in ta poročila se zelo ujemajo in pravijo, da je bilo precej nad 1000 Slovencev in približno 1000 Nemcev. Med Nemci so bili od domačinov le nekateri fajerberji iz Sinčevasi in Dobrlevasi, ki so se obnašali prav surovo, prav po naročilu dr. Bruggerja, ki jim je rekel: »Heute aber nur tapfer und fest anspritzen, wenn notwendig!« Ti fajerberji so igrali naravnost sramotno vlogo in če imajo le še malo čuta poštenosti v sebi, se ne bodo upali poštenim ljudem v oči pogledati. Kako so že peli na shodu naši? Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada!

Strah za predsedstvo.

Zato pri otvoritvi shoda tudi niso volili predsednika, kar bi na podlagi pravil »Bauernbunda« morali, ampak si je predsedstvo kratkomočno osvojil Kiršner, predsednik »Bauernbunda«, in tudi glasov pri sklepanju o resoluciji niso šteli. So že vedeli zakaj ne!

Govorniki.

Poslanec Kiršner je ob otvoritvi shoda razglasil, da je razpravni jezik shoda na podlagi pravil »Bauernbunda« nemški. Bali so se, da bi jim naši slovenski kmetje z govori zmešali štrene. Zato tudi niso razven napovedanim nasprotnim govornikom dali besede, izvzemši poslancu Grafenauerju, ki se ga le niso upali zavrniti kot poslanca dotičnega okraja. Vsi drugi govorniki so bili manjvredni govorniki, ki so mlatili stare neumne

fraze, za pametne ljudi zares preneumne. Namesto stvarnih govorov, kakor so bili napovedani o državnem zboru, deželnem zboru, trgovinskih pogodbah, so samo hecali. Psovali so zoper Kranjce, mislili so pa na vse Slovence, seve tudi Korošce. To so dokazali z dejanji, ki se niso ujemala z besedami. Pretepali niso Kranjcev, ampak koroške domačine. Vsi njihovi govori so bili premišljena laž in hujskarija, vse pa tako nerodno, da so bili ti govori primerni le za kakega šnopsarskega štajercijanca, ne pa kakega samostojno mislečega moža. Ti govorniki so bili Kiršner in Lučovnik iz Žihpolj, Mihor iz Čajne, Linhart iz Ptuja, dr. Metnitz iz Celovca, dr. A. Lemiš iz St. Vida ob Glini in Anton Wieser iz Škofjega dvora pri Timenici.

Zakaj Nagele ni govoril?

Tudi Nageletovo ime se je na vabilih bliskalo v vrsti govornikov. Govoril pa ni, ker so ga raufarski Krappfelderji oklofutali, ker je branil g. Krašno pred raufovci, češ, da g. Krašna ni prav nič storil. Naj ga puste v miru. Nemce je sedaj seveda tako sram, da bi radi to utajili. A na povratku v Celovec je dr. Metnitz sam to potrdil.

Kaj je povedal Jaka iz Žihpolj?

Prvi je govoril žihpoljski Jaka Lučovnik. Povedal je staro storijo, da znajo vsi Žihpoljčanje nemško in imenoval tako med vrstami Slovence veleizdajalce; ministri gredo pogostoma v penzijo, je rekel, zavoljo narodnih prepričev. Ko bi se njihovi penziji raje porabili za kmete, bi jim ne bilo treba plačevati davkov. Ne vemo, zakaj modri Lučovnik teh modrosti ne pove na Dunaju, kjer kot poslanec molči. Pozabil je dostaviti, da so dosedaj pošiljali Nemci v penzijo le nemške ministre, in da bi bili Slovenci zadnji, ki bi se takim predlogom protivili, če bi bili seveda — resni. Državna uprava je predraga in bi bila še dražja, če bi vsi narodi dobili svoje uradnike. No, če kak Lučovnik pove tako nesmisel, bi mu že odpustili in rekli: Saj ne ve, kaj govori. Toda če je to oslarijo ponavljal dr. Metnitz, se vidi, da sploh ni mislil resno, kar je govoril, ampak je svoje nemškonacionalne poslušalce le tako nizko taksiral. Kdo za božjo voljo pa zahteva, da bi se že itak previsoko število uradnikov v Avstriji povišalo? Zato so vendar le Nemci vedno bili, da mnogoštevilne sinove mestnih škricov spravijo k uradniškemu kruhu. Ravno naš poslanec Grafenauer je na Dunaju vedno nastopal za zmanjšanje števila uradnikov. Lučovnik je pa na Dunaju gobec tiščal. Namesto nemških uradnikov v slovenskih krajih naj se nastavi slovenski uradniki, ki bodo ustregli Slovencem, pa tudi Nemcem in ki bi v uradu pridno delali, namesto da bi hecali zoper Slovence, kakor v Sinčivasi. Potem bi jih pa tudi ne bilo treba toliko. Ko bi bil Jaka raje doma ostal in bi se ne bil tako blamiral! Sploh pa nemški nacionalci nimajo pravice govoriti o »ubogih kmetih«, dokler mečejo deželni denar, davke ubogih kmetov, v žepe svojim magnatom in krapfeldarskim Stercbaronom.

Mihor iz Zile

je nemškutar. Zato je skušal v svojem govoru oprati svojo slabo vest. Novega nismo nič slišali; pa to bi tudi ne zahtevali, samo če bi bilo kaj pametnega. Njegovih nazorov o šoli ni obsodilo samo ljudstvo, ampak tudi državno in upravno sodišče.

Poslanec Grafenauer,

ki se kljub bolehnosti ni bal iti med razbojnice, je izborna zavračal prva dva govornika. Pokazal je hibe sedanjega, od prvih dveh govornikov hvaljenega šolskega sistema, ki je deželo spravil na rob gospodarskega propada.

Slovenci nikdar ne bomo odnehali zahtevati takih šol, ki bodo ljudstvu res koristile in ga izobrazile. Energično je protestiral proti namigavanjem Lučovnika o veleizdaji med Slovenci, ki so znani kot najzvestejši narod. V dejstvih je pokazal, kako

razumejo nacionalci svoj klic »Koroška Korošcem«. Koroške Slovence, ki nočejo postati kot uradniki grdi renegati, poganjajo iz dežele in nastavljajo tujce, zoper katere pa prav nič nimajo, če hočejo biti njihovi hlapci. Posl. Grafenauer je govoril dobre pol ure, toda »svobodomiselnici« mu niso pustili »svobodno« govoriti, ampak so ves čas med govorom vpili in tulili in delali ropot. Razumevno, da je hudo poslušati resnico.

»Messerhelden.«

Tudi dr. Artur Lemiš, kojega predniki so tudi privandrali na Koroško iz Štajerskega in so bili Slovenci, se ni povzpел v svojem govoru više, ampak je le psoval, imenoval kranjske Slovence »Messerhelden«, hvalil kulturo koroških Nemcev (ki so prišli ravno iz njegovega okraja z nabrušenimi noži na shod) in trdil, da so Slovenci zoper nemško šolo, da bi vojaki v vojski ne razumeli nemško komando in bi bili vsi postreljeni, družine pa bi ostale osirotele; če bi se Slovenci ločili od Nemcev, bi ne dobili niti ficka več, sedaj pa dajejo Slovincem čudno veliko denarja. Kaj bi bilo s sinčevaško zadrugo, ko bi je ne podpirali? »Lemiš, povejte no, koliko ste že dali zadrugi miš, povejte no, koliko ste že dali zadrugi podpore?« Hujskal je tudi proti slovenskim advokatom, češ, da naj jim ljudje ne nosijo denarja! Lemiš je menda mislil, da je tam gori kje med svojimi todelni na Krappfeldu, ki jih je res imel veliko pred seboj, ker naši ljudje so prepametni za take neumnosti, pa tudi dovolj kulturni in izobraženi, da takega psovanja in surovosti ne prenesejo.

Dr. Metnitz

Je tudi hujskal zoper slovenske advokate in seveda mislil pri tem na svoj žep in žepe nemških advokatom, ki se nič ne branijo slovenskih klientov. Izrekel se je za mirno življenje Nemcev in Slovencev. Kako si pa to predstavlja Metnitz, je pokazal ta shod in je slišal od navzočih koroških Slovencev zunaj.

»Matrikenfälscher.«

Vsak tič poje, kakor mu je kljun zrasel, vsaka živina daje glasove, kakršen gobec ima, in dež. poslanec Wieser je kot zadnji govornik govoril tako, kakor pač govorijo suroveži. Imenoval je duhovnike »Matrikenfälscher«. Ali se je pri tem zanašal na svojo poslansko imuniteto?

Anarhist Linhart kot — patriot.

Kot predzadnji je govoril Linhart iz Ptujja. Linhart je bil socialni demokrat in anarhist, prej pa je igral že razne druge politične barve. Znano je, da so anarhisti proti vsaki državi in najhujši sovražniki patriotizma. In ta Linhart je kazal na shodu na Slovence kot veleizdajalce in razpravljaj o avstrijskem patriotizmu. Takšnemu možu, s tako preteklostjo, so stiskali roke vitez dr. Metnitz, dr. Lemiš, vitez pl. Burger, ta cvet koroške aristokracije. Dober tek! Vsak človek ima pač svoj okus! In zastopniki koroške aristokracije tudi svojega, ki jim ga res ne zavidamo!

Nemški patriotizem.

Na kakšen »patriotizem« da mislijo liberalni Nemci, kadar govorijo o njem, so na shodu pokazali. Ko so Slovenci v odgovor na obdolžitve začeli klicati, so se začeli Nemci krohotati in so dotične našince pometal ven, med njimi g. župnika Poljanca.

Cesarska pesem.

Slovenci so trikrat odkritih slav zapeli cesarsko pesem, Nemci pa so obdržali klobuke na glavi, kakor da bi imeli pliče pod njimi.

Dvojna stran patriotizma.

Govorniki so poudarjali avstrijski patriotizem, toda na cesarsko pesem Slovencev so Nemci odgovorili s prusko »Wacht am Rhein«. Je vladni zastopnik poročal o tem vladi. No, tak Prusak in zagrižen nemški nacionalc in bivši nemškutar, kakor je Junowicz, že ni poročal, ali če je, mu brez dvoma njegovo prusko srce ni pripustilo, da bi bil poročal resnico. Saj se poznamo!

Blamirana resolucija.

V dvorani je bila seveda od Nemcev z veliko večino sprejeta resolucija, ne pa zunaj, kjer je bila masa povečini slovenska. Nemške gruče so seveda glasovale zanjo in

da bi bilo videti več rok, so mnogi vzdignili kar obe roki. Resolucijo je pri oknu prvega nadstropja prebral Wieser. Slovenci so jo zavračali s protestnimi klici in s petjem »Hej Slovenci!« Mnogi pa, ki nemške resolucije niso marali poslušati, so se odstranili. Ko je Wieser iz resolucije prebral tisti lažnivi stavek, da hočejo Nemci s koroškimi Slovenci živeti v miru in edinstvu, so zorili klici: »Danes ste pokazali! Danes ste dokazali, ko ste mirne koroške Slovence metali iz dvorane. Fej!« Nasprotniki glasov seveda niso štel, ker ne bi naštel večine. Naši so odšli, krasno popevajoč slovenske pesmi.

Zlobni nameni.

Ko so barabe, ki so na shodu glasovale za resolucijo, da hočejo s Slovenci v miru živeti, v dokaz temu brez povoda vrgle iz dvorane velikovškega g. Jurja Čarfa in ga v potrjenje ljubezni do mirnih Slovencev vzađaj — junaško — suvale v noge, je pri vходу v gostilno stoječi mož govoril: »So ist's recht! Noch darauftreten soll man! (Tako je prav! Še poteptati bi ga morali.) V kravati je imel zelen znak z belim napisom: »Freie Schule«. Neki našinec mu reče: »So, sehr nett, ihr Faustrechtler! Wer sind Sie denn. (Tako, prav lepo; Vi, ki Vam je pravica pest, kdo pa ste?)« Ponovil je še enkrat »darauftreten soll man« in se — junaško — izgubil med množico.

Poparjeni hecarji.

Nasprotniki niso dosegli, kar so pričakovali. Naše ljudstvo je nemškim pritepenecem zmešalo štrene. Samoodsebe je došlo na shod naše ljudstvo z namenom, da pove Nemcem, kar zaslužijo. To so hecarji ovahali in zato so pustili v dvorano samo škricice. Zunaj pa je slovensko ljudstvo burno protestiralo, da bi iz Celovca in drugod importirani Nemci sklepali resolucije v imenu slovenskega ljudstva, ki ga niti blizu niso pustili. Zato so Nemci sedaj precej poparjeni.

Blamažo skušajo prikriti

z lažnjivimi poročili v svojih listih To smo takoj vedeli, ker sicer bi nemški nacionalci zatajili svojo naruro. Toda to jim prav nič ne pomaga, če nalažejo svoje ljudstvo. Zavoljotega ne bo zanje nič boljše.

Na labor!

O svoji usodi bo odločevalo slovensko ljudstvo samo in kako, bo pokazalo na velikem taboru! Tam bo volja našega naroda, slovenskih kmetov, slovenskih delavcev, slovenske inteligence!

Potreben nauk.

Dosedaj smo odgovarjali nasprotnikom sicer ostro, pa z rokavicami, fino in mirno. Zdi pa se, da se nasprotniki finega tona ne morejo privaditi in ga ne razumejo. V Sinčivasi so zborovali v znamenju surovih hujškačev, pretepačev, ravfovcev, sploh v znamenju nasilstva in nekulture. Zato bomo v prihodnjich slekli rokavice in govorili s temi ljudmi v tonu, kakor ga bodo bolje razumeli. Kdor se z ravfovci in barabami pajdaši, ne zasluži, da se z njim govori drugače kakor se govori z barabami. To si zapomnite, »gospodje« Metnitz, Lemiš in tovariši!

Prvi odgovor na nemško hecarijo.

Nemškonacionalni komediji, ki se je v nedeljo vršila v Sinčivasi in so jo hinavski naslovili »Kärntnertag«, smo takoj v sredo nato v Velikovcu dali primeren odgovor. Narod. dom je bil natlačeno poln občinstva, le iz velikovške okolice. Bilo je nad 300 slovenskih kmetov. Na naš shod je prihitel tudi voditelj koroških Slovencev: dr. Brejc.

V svojem navduševalnem govoru je dr. Brejc naglašal, da je vedno pripravljen stopiti nasproti nemškonacionalnim voditeljem, ako mu jamčijo s častno besedo, da more z zdravimi udi oditi. »Jaz zastopam le pravico, pravica pa se ne da zlomiti, da se pripogniti, ali zmagala bo kljub Metnitzem, Dobernigom in vsem drugim vsenemcem.«

»Koroško Korošcem«, kriče ti ljudje: ali kdo goni Korošce iz dežele: dr. Kušaja, dr. Ilavnika, dr. Zilana, dr. Šavbaha, dr. Ellerja, dr. Cvitarja, dr. Sitarja! In hinavci kriče: Koro-

ško Korošcem: To je brezmejna hinavščina, s hinavščino se odlikuje naš liberalizem. Koroško Korošcem kriče, ali sami imajo v svoji sredini vse polno tujcev, tudi Kranjcev: Metnitzov kompanjon dr. Knapič je rojen Ljubljančan! Da jih ni sram slovenskim kmetom, ki razmer ne poznajo, praviti take stvari v obraz! Slovenskega kmeta hočejo imeti neumnega, naj bo še naprej brez šole, da jih ne razume, da bo še naprej hlapčeval, da ga bodo še naprej s peto teptali, kakor tisoč let že. Tudi mi smo za to, da se otroci uče nemški, a za nemške neumnosti nismo.

Slovenske sodnike so poslali iz dežele, ki je zdaj polna nemških. Celo voditelj nemške stranke v deželi: Hönlinger — ni Korošec. In ti Nekorošci so protestirali v Sinčivasi zoper Nekorošce.

Hočejo li ti ljudje Koroško zagraditi s kitajskim zidom? Že Kitajci so se toliko spametovali, da ne vzdržujejo več tega zida. Koroško pa hočejo Nemci obzidati! Ljudstvo hočejo goljufati, da bi ne vedelo, pri čem da smo. S shodom v Sinčivasi smo zadovoljni. Protestiramo pa proti temu, da se naših ljudini pustilo noter, da jih niso pustili govoriti, da se je naše ljudi radi patriotskih klicev metalo ven! Slovenci so peli cesarsko pesem, nemški narodovci pa Wacht am Rhein! Avstrijci smo mi, nemškonarodovci pa delajo na to, da Avstrija razpade. S svojim delom ubijajo državo. V XX. stoletju je izključeno, da bi se kak narod dal še s silo raznaroditi: Nemci to vedo. Ako kljub temu ne puste priti do miru, tedaj je njihovo počenjanje protipatriotsko, izdajalsko, in mi si prepovedujemo, da nam ta sodrga očita, da nismo patriotje! Zanasnikjer bivanja, obstanka, razen pod žezlom Habsburžanov, mi nimamo nič iskati v Italiji, nič v Srbiji, nič v Rusiji: zato hočemo biti Avstrijci, izsrca prepričani, posebno še raditega, ker je vladarska rodbina verna in katoliška.« (Burno odobravanje!) — Zato posebno pozdravljamo bodočega vladarja Franca Ferdinanda, kateri se nikoli ni sramoval, javno kazati svoje prepričanje! (Viharno odobravanje!) Ker je vladarska rodbina katoliška, bo tudi pravična, zato vemo, da pride dan, ko zmaga pravica, da pride do pravic tudi Slovenec na Koroškem. Nemškonacionalci to vedo in zato tulijo!

Ali res Germanija trepeče pred menoj? Shod v Sinčivasi je bil naperjen le proti meni. Jaz grem naprej svojo pot z nevpogibno energijo in se bom boril za vas (Burno odobravanje) po svojih slabih močeh. Naša politika se izpreminja, in to vznemirja nemškonarodovce. Časi so minuli, ko se je za nas delalo le z diplomatskimi potezami, danes je na čelu slovenske delegacije na Dunaju mož, ki je dejal: »S slovenskimi Korošci stojim in padem« in bo držal svojo besedo. Nemškonarodovci kriče; to je vsaj nekaj. Kjer je vse v redu, ni treba krika, ali v deželi je nekajnjilega in bolj ko se stvar brodi, bolj smrdi, smrdi iz Koroške ven.

Pred leti so nemškonarodovci molčali in noben človek ni vedel, kaj se na Koroškem godi? Zdaj smo jih izvabili, oni morajo zagovarjati, in dno smo sodu izbili s knjigo: »Aus dem Vilajet Kärnten«. Zdaj pa tat vpije: »Držite tatu!« Na Koroškem se mora napraviti red, kakor je red drugod.

Z zadoščenjem sprejememo izjavo nemškonarodovcev, da s prave nočejo! Ali se bo morebiti vse rešilo z orožjem? Mi gledamo mirno v bodočnost; bolj ko nasprotnik agitira, boljše stoji naša stvar! Na dolgo je nemogoče, da bi vlada samo gledala zraven in nič ne storila. Zdaj ne kličemo samo mi, Nemci kličejo še glasneje, in vlada mora posredovati. Nas se ne bo poteptalo, če nočemo sami biti poteptani. Ako na Slovenci sami hočejo, naj jih vzame vrag. To vem, da smo na Koroškem v dobi, ko se odločuje usoda koroških Slovencev. Že 1300 let traja ta prepir; nekdanje šlo počasi, zdaj gre vse hitreje, in mi še doživimo, da se narodno vprašanje na Koroškem reši. Zato smo mi poklicani, nastopiti za pravice koroških Slovencev. Tega se moramo zavedati in ne

smemo zabiti, da je od tega, kar delamo mi, odvisna usoda našega naroda. Vojska pa je izgubljena, če se v zadnjem trenutku ne zmaguje. Vzemimo si v zglede od naših renegatov: nemškutarji so jedro nasprotne armade; ko Slovenec postane nemškutar, postal je iz njega vrag in nemški narodovci vedo, da je njihova moč v nemškutariji. Če bi meni bila dana oblast, napraviti volilni red: ga čisto naravno tako napravim, da nemškonarodovci sfrče iz dežele ven! Potrebujemo le volilnega reda, po katerem volijo skupaj tisti, ki vkup spadajo. Nemškonarodovci nesramno zlorablajo svojo moč, zato zahtevamo nov, pravični volilni red za deželni in državni zbor. Proč tudi s kurijo veleposestnikov! Deset mandatov imajo v deželnem zboru, Slovenci imamo pa dva. Ne bi rekel nič, ko bi se veleposestvo zavedalo svojega zgodovinskega poklica. Veleposestvo je dobilo svoj privilegij, da med strankami in narodi posreduje. Ali naši grofi in baroni so se postavili na eno stališče z nemškonarodno stranko, s tem so si podpisali obsodbo na smrt, postali so demagogi in torej nimajo več pravice do svoje predprave. Dajte le mandate kmetom, nemškim in slovenskim. (Viharno odobravanje.) Ko bo prišel kmet h kmetu, ne bo zbor podoben shodu v Šinčivasi, sporazumeli se bojo. Nemškonarodovci na žive od prepira. Nemški kmet bo rekel: »Ne vem, zakaj bi ti Slovenec pred sodnijo ne smel govoriti slovenski in zakaj bi te tvoj advokat ne smel zagovarjati slovenski! To se da lahko urediti.« Nemškim doktorjem in profesorjem pa to ne ugaja, vsako pogajanje se odklanja, vas zaničujejo, ko se poslužujete svojega jezika. Držite vkup slovenski kmetje in delavci! Mir bo v deželi, če vržete tiste vun, ki žive od narodnega prepira.« (Dolgotrajno in burno odobravanje!)

O nadaljnem poteku shoda poročamo prihodnjich. Sprejeta je bila soglasno in med velikanskim navdušenjem sledeča resolucija:

1. Nad 300 zastopnikov slovenskega velikovškega okraja se iskreno zahvaljuje vodstvu političnega društva, zlasti voditelju dr. Brejcu za vestno in neustrašeno zastopanje naših pravic in mu popolnoma zaupamo!

2. Ogorčeno protestiramo proti vdiranju Nemcev v slovensko ozemlje, kakor se je to zgodilo preteklo nedeljo v Šinčivasi.

3. Nadalje ogorčeno protestiramo, da vsled brutalnosti Nemcev in prikrajševanja besede ni prišla volja večine slovenskih udeležencev do veljave.

Konstatiramo, da to ni bilo nobeno redno glasovanje.

4. Ogorčeno protestiramo zoper pristanško postopanje vladnih organov, zlasti zastopnika policije, policijskega koncipista dr. Junowicza.

5. Z največjim ogorčenjem protestiramo, da se je zaradi patrijotičnih medklicev slovenske udeležence s silo odstranilo, ne da bi jih bil vladni zastopnik vzel v varstvo.

6. Končno slovesno protestiramo zoper vse krivice, ki se nam godijo na vseh poljih javnega življenja in najodločneje zahtevamo od deželne in centralne vlade, da energično poseže vmes in tudi na Koroškem uvede vsaj kolikortoliko ustavne države vredne razmere.

Ta shod je bil šele prvi odgovor slovenskega ljudstva na nemške hujskarije in uvod za velik naroden tabor, kjer bodo v imenu slovenskega ljudstva govorili Slovenci in ne Nemci in nemškutarji.

Naše pošne zadeve.

V naši ljubi Avstriji je pač že tako: Albanskim razbojnikom, ki niso plačali naši državi nikoli vinarja davka in ga nikoli ne bodo, ki ji niso dali ne enega vojaka in ga nikoli ne bodo, ponujajo naše oblasti vse mogoče udobnosti na zlatih krožnikih, mi Slovenci, najzvestejši narod v državi, moramo prosjačiti za vsako drobtinico pravice, kakor pes za kost! V velikonočni številki »Slovenca« beremo slučaj nekega g. J. P., ki

je moral poslati denar v Ljubljano pod nemškim naslovom, ker ga sicer prejeli niso. A ta slučaj, ki se približa kot nekaj nenavadnega, je žal, vsakdanji dogodek na Koroškem. In če se kje še dobi nemško-slovenska nakaznica, jo je odpošiljatelj vendar dolžan izpolniti v obeh jezikih, sicer jo uradnik lahko zavrne. To je določba, ki je le mogoča pod mnenjem, da je nemščina državni jezik. Zakaj, kako sicer pridemo Slovenci do tega? Kako bi kak kmet, delavec, ki niti nemškega izraza za dotično vsoto ne pozna, storil to? Že enkrat smo opozarjali naše poslance na to določbo. Ko bi se pobrigali tudi za take reči, zakaj ob dosedanji »velikopotezni« politiki se bomo naposled koroški Slovenci pogrezni v nemško blato!

Obračamo se tudi na novega pošnega višjega ravnatelja v Celovcu, čigar objektivnost hvalijo. Naj prepove uradnikom, da bi delali strankam nepotrebne težkoče. Ali so uradniki za to plačani? In še o neki stvari so nam došle pritožbe. Župni uradi morajo podpisovati raznim vdovam pobotnice, ko dvigajo malenkostne pokojnine po rajnih, pri delu ponesrečenih možeh. Marsikaka žena ne zna pisati. A ta uradnik zahteva, naj naredi križe pri župnijskem uradu, prihodnji mesec zahteva drugi, da jih mora narediti pred njim na pošti. Stranke imajo sitnosti in ne vedo, kaj je pravilno, župnik pa tudi ni vseveden in ne ve, kaj bo zahteval mogočni uradnik pri blagajni. Ali tukaj res ni določnih in enakomernih predpisov? Kako potem ravna vsak uradnik drugače? Naj gospod višji ravnatelj tudi to uredi. Pred vsem pa naj naroči, da imajo vsi uradi vse tiskovine vsaj dvojezične, če jih država res v samoslovenskem ne izdaja, kar pa je brez primeren škandal za državno upravo, ki si vsak kos papirja da drago plačati. Naj pa imajo v zalogi ne le nakaznice in spremnice, ampak tudi vozne listke za pošiljanje tovorov po železnici. Teh brž na vsem Koroškem dvojezičnih ni mogoče dobiti! Naši ljudje pa naj res tudi dvojezične zahtevajo, da jim na poštah ne strohne.

Politične vesti.

Čehi začno boj tudi v delegacijah.

Čehi hočejo zanesti boj proti vladi in Nemcem tudi v delegacije. Minulo nedeljo je govoril v Smichovu češki narodni socialist poslanec Klofač o političnem položaju. Obžaloval je medsebojne strankarske boje med Čehi v času, ko bi bila edinost tako potrebna. Politika ministrskega predsednika grofa Stürgkha in zunanjega ministra grofa Berchtolda je protislovenska in protiljudska. Nezadovoljnost nad to politiko je treba izraziti tudi v delegacijah. Čehi se niso desetletja borili zato, da bi v kritičnem trenutku zatajili, kar je najgloblje prepričanje vsakega Čeha. Sedaj je čas, da Čehi odkrito in povsod, tudi v delegacijah, izjavijo, da hočejo ostati predvsem dobri Čehi in dobri Slovani in da se čutijo ogrožene v svojih interesih in svoji bodočnosti.

Nevaren položaj v Albaniji.

Dunajski listi so priobčevali silno razburljiva poročila, da so črnogorske čete prekoračile mejo med Črnogoro in Albanijo, kakor jo je določila londonska konferenca, ter da je poveljnik skadrške mednarodne posadke Philipps že poslal 1000 mož proti črnogorski meji. Te vesti so se izkazale sedaj kot popolnoma izmišljene, tako, da se je čutil celo minister zunanjih stvari prisiljen, da jih dementira. Po tem uradnem dementiju avstro-ogrskega zunanjega ministra črnogorske čete niso niti za korak prestopile nove črnogorsko-albanske meje, temveč so zasedle edino le ono ozemlje, ki je pripadlo po sklepkih londonske konference Črnigori. V tem ozemlju so črnogorske čete, kar je bilo edino pravilno in tudi potrebno, napravile mir in red, pri čemur je prišlo do manjših prask z arnavtskim prebivalstvom v onih predelih. Resnica pa je nasprotno, da se je na albanskem ozemlju vzdignilo pleme Kastratov proti albanski vladi. Pred tem plemenom obstoja nevarnost za Skader in za položaj v vsej Albaniji. Zato je tudi skadrski poveljnik Philipps v spremstvu manjšega oddelka mednarodne skadrške posadke odkorakal proti ozemlju plemena Kastratov,

da jih pomiri. Kakor je torej razvidno, obstoji nevarnost le za Albanijo v Albancih samih.

Albanija mobilizira.

Ministrski svet je sklenil delno mobilizacijo. Za enkrat pokličejo pod orožje 20.000 mož.

Vojska v Ameriki.

Med Zedinjenimi državami in državo Mehiko so že dalje čase razmere napete in kakor je bilo pričakovati, je vojska, za katero so v Zedinjenih državah zelo navdušeni, že izbruhnila. Ameriške bojne ladje so priplule pred Vera Cruc, zavezle mesto in izkrcale 1200 vojakov, ki so mesto zasedli.

Turške nasilnosti proti kristjanom — Turki zopet ropajo, more in požigajo ter onečajo ženske.

Iz turške Tracije prihajajo strašna poročila o turških grozovitostih in nasilnostih, ki jih izvršujejo krvoločni Turki nad kristjanskim prebivalstvom. Ni čuda torej, da prihajajo vedno bolj pogosto poročila o neprestanem izseljevanju Grkov in kristjanov sploh iz Tracije. »Agence d'Athènes« piše: V vasi Sultan Čiflik so vdrli tudi 20. t. m. v grško cerkev, in sicer ravno med cerkvenim opravilom. Oropali so duhovnika obleke, izpraznili so vse predale, pobrali ves denar in posodo ter nato onečastili v cerkvi več žensk. Prebivalci so prosili za pomoč ekumenski patrijarhat. — V Midiji ob Črnem morju je pripravljen parnik, ki bo sprejel od turških oblasti izgnane kristjanske prebivalce iz sosednih vasi. — V Kurudere pri Lozengradu so vdrli turški roparji, ki so vas oropali in požgali. Mudir sam je ubil lastno-ročno kristjanskega duhovna. Tudi vas Jandiköi je zadela ista usoda. Položaj postaja vedno bolj resen, vse kristjanske cerkve so zaprte in ljudje, ki se strahoma skrivajo pred krutimi Turčini, ki so postali zopet prejšnji roparji in nasilneži, strašno tožijo o neznosnih razmerah.

Šolstvo.

Šolsko oblast vprašamo! Iz Kotelj se nam piše: Sicer ni bila dosedaj še nikdar naša navada, da bi bili zabavljali čez šolo, nasprotno, vedno smo jo čislali, ker je vsaj v nekoliko namenu, izobraziti mladi naraščaj, služila, s tem pa seveda še ni povedano, da se sploh nismo zanimali za pouk, za napredovanje naših malih. Opažamo vobče, da znajo šolarji zmiraj manj. Zakaj? Je jasno! V prvem razredu se še poučuje nekoliko v slovenskem jeziku, v drugem pa izključno nemški. Zdaj pa vprašaj kakega pobalina, če kaj razume, kar gospod učitelj govore zunaj pri deski, pa bo odkimal in žalostno pbesil glavo. Kdor ima vsaj nekoliko pameti, Nemeč bi rekel, »Hausverstand«, bo razumel, da se otrok ne more naučiti kaj, če ne razume. Naj se vsaj toliko pove slovenski, da si bo vsak nekoliko na jasnem, o čem da se govori. Čuden je način, kako pri nas poučujejo petje. Tisti, ki kažejo, da imajo posluš, stopijo ven k mizi in se učijo peti, drugi morajo sedeti v klopih in se učiti — kaj drugega. Zdaj pa pogledmo v izpričevalo zadnjih. Videli bomo slabe rede. Sploh ne razumemo, zakaj da sploh dobijo rede, ko nič ne pojejo. To se mora na vsak način predelati! Pred leti je bilo tudi še navada, da je daroval g. učitelj dve uri na teden v svrhu, da se nauče otroci tudi pismene slovensščine. In sedaj? Ne duha ne sluha. V spričevalu je pri šifri »zweite Landessprache« dolga črta. Gotovo se je vse naredilo po pravilih?! Še nekaj! Mali porredneži se pač kaj radi včasih zbijejo. Hudočni dražijo miroljubne in slabiče. Kam se pa naj obrne taka sirota, če ne k učitelju? Vzemimo slučaj, da se gre dotičnik pritožiti, pa ne zna toliko nemški, da bi se mogel izraziti. Učitelj: »Sprich deutsch!« — Otrok: ». . .« — Učitelj: »So! Kannst wieder gehen!« — Po kakem pravu se ta zares otročja razsodba izvršuje, bi radi vedeli. Da, po koroškem! Ker ne zna nemški, se mu ni godila krivica, hitro ko zna, je stvar druga. Strašanska logika! Sicer pa prosimo tudi krajni šolski svet, da stori tu resne korake.

»Es sind Beweise da!« da se otroci v št. J. nič ne priučijo nemščine; tako pravi gospodič M. Blaž. Mi občani pa, ki smo z lastnim denarjem in s svojimi žulji v potu

svojega obraza gradili svojo šolo, pa pravimo: Es sind Beweise da! da znajo slovenski otroci na slovenski šoli v Št. Jakobu več nemški, kakor sin slovenske matere slovenski, kateri povrh temu stoji tik pred izpitom za javen pouk iz slovenskega jezika na ljudskih šolah. Es sind Beweise da, da niti stavka ne govori ali piše pravilno, poučuje pa že tri leta v slovenskih urah, otroci iz slovenske šole pa pohajajo nemško gimnazijo in nemško učiteljsiše. Es sind Beweise da!

Matere, ki imajo svoje otroke rade, jim dajo za okrepčilo dobrega mleka s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo.

Kathreinerjeva se po slovitom Kathreinerjevem načinu napravi iz najboljšega stada in je že 23 let zdravniško priznana krepilna pijača.

Pri nakupu se mora vedno izrecno zahtevati pristna Kathreinerjeva v zaprtih zavojih s sliko župnika Kneippa.

Dnevne novice in dopisi.

Cesar obolel. Cesar je obolel na pljučnem katarju. Zdravi ga njegov zdravnik dr. Kerzl, ki je pritegnil tudi dr. Ortnerja. Cesar je pa sicer dobre volje in redno kakor sicer zahaja v pisarno in opravlja svoja dela ter daje tudi avdijence. V inozemstvu so se o cesarjevi bolezni širile zelo vznemirljive vesti z ozirom na visoko starost cesarja. Vsa poročila pa pravijo, da se obrača cesarju na bolje. Kako sodijo o našem blagem cesarju v drugih državah, en zgled. Francoski list »Excelsior« piše povodom cesarjeve bolezni: Vesti, ki so se razširile tu včeraj o obolenju avstrijskega cesarja Franca Jožefa I., so vzbudile tukaj povsod globoko sočustvovanje. Vesele nas zadnje pomirjevalne vesti, iz katerih sklepamo, da bo cesar bolezni premagal in v kratkem zopet okreval. To žele njegovi podaniki, želi pa to tudi vsa Evropa, ki je dolžna staremu monarhu veliko zahvalo za vzdržanje miru v Evropi.

Spomin na zadnje vstoličenje koroških vojvod dela koroškim Nemcem silne preglavice, posebno ker Slovenci nismo nanj pozabili. Za Dobernigom, dr. Wuttejem in drugimi je priromal v nedeljskih »Štimcah« dr. Graber, da pomaga s sveta spraviti zgodovinsko resnico. Ker dosedanji poskusi raznih nemških »učenjakov« niso imeli uspeha, je ubral novo pot. Vsi ti obredi, pravi, so imeli namen, da bi vzeli zlim duhovom, na katere so verovali v starih časih, njihovo moč nad ljudmi. Vse da je imelo ta namen, tudi da je kmet čakal na knežjem kamnu s prekrižanimi nogami, da je potem vojvodo udaril, da, celo to, da so zažigali kresove, da so smeli nekateri, kot poročajo, kositi med obredom, da se je vojvoda vsedel na kmetovo mesto, vse, prav vse je imelo namen zlim duhovom jemati njihovo moč nad ljudmi. »Vstoličenja« sploh ni bilo, le zaradi teh ljubih zlih duhov so menda hodili še pred 500 leti koroški vojvode na Gosposvetsko polje! Vse privlečejo na pomoč, da bi popačili in prikrili našo zgodovino, le tega se ogibljejo, da so Slovenci svojemu vojvodi v svojem jeziku izročali oblast in zahtevali veljavo svojemu jeziku celo pred rimskimi cesarji! Ali ni tudi ta del obreda imel braniti pred zlimi duhovi,

učeni nemški gospodje? Zdi se nam, da bolj kot vsi drugi! Kako naj človek smatra za znanstvenika moža, ki, kakor dr. Graber dela, takoj v uvodu očita, da uganjamo s spominom na ono lepo dobo »nationale Verhertzung«, da motimo (!?) narodni mir na Koroškem in da pripravljamo tla za jugoslovansko državo? Učenec in drug Dobernigov nam razlaga obrede pri vstoličenju! Hvala za dobro voljo! Vpijete, kolikor vam drago, zgodovine ne preprijete, ki nam glasno kliče v spomin stare naše pravice, izgubljene vsled naše popustljivosti, glasno pa nas tudi zove na krepak odpor in čvrst boj, da si ohranimo, kar jih še imamo, in priborimo vse, ki nam gredo kot istovetnim državljanom.

Nasilnost v avstrijskem vilajetu. »Slovenec« je pred kratkim poročal: Škandal na Koroškem. V Sinčivesi, ki je v slovenskem volilnem okraju (predvor nemške velikovške podivjanosti. Op por.), ni hotel povelikonočni terek zjutraj dati neki nemški nacionalc v kroju železniškega uradnika dvema slovenskima potnikoma voznih listkov v Celovec. Isti potnik, ki je topot zahteval slovenski vozni listek, je tudi pred tedni bil v Sinčivasi in zahteval slovensko vozni listek »v Celovec«, a takrat mu je isti uradnik odgovarjal: »Cilli, nicht wahr?« Tokrat pa je igrajoč hinavsko dobrohotnost pritiral k blagajniškemu okenču tri sluge (s a m e d o m a č i n e S l o v e n c e !), od katerih sta prva dva izjavila, da ne vesta, kam hoče potnik (?), tretji pa je končno potnikovo zahtevo raztolmačil v prav vidno nezadovoljnost uradnikovo. Tako smejo na Koroškem javni uradniki (uniformirani mladiči!) žaliti Slovence na lastni zemlji! Kdaj bo temu konec? — Pripomba: Isti možiček z rdečo službeno čepico je nekaj minut zatem na peronu junaško demonstriral zoper to slovensko družbo (poslušajte pazljivo!) — z žvižganjem izdajalske »valtarce«. Mi smo mu seve tega konjička radi privoščili — smešnežu otročjemu.

Klic koroškega Slovenca vsem Slovencem. Slovenski Straži v Ljubljani je poslal Janček Revček iz Celovca 5 K z naslednjim pozivom:

Za petstoletnico spomin beličev 500 sprejmi »Straža«, enak stotisočerih čin naj domoljuba čut izraža.

Pol milijona kron potlej v blagajno, Straža, se ti steče, po naši le se zemlji vsej tak knežji sprožaj dar goreče.

Pri drugih sprosi primanjkljaj, kdor sam ne zmore 500 dati, nikjer ne bo družine naj, ki 500 ne bi hotela zbrati!

»Slovenskega ozemlja na Koroškem ni«, trdijo Štimce z dne 22. aprila, le nemško in pa dvojezično! Ali je sploh kje še enojezično ozemlje, razen nemško: Če kje živi le en nemški iblajtar ali oštir, je že mešano ozemlje! Vse to radi ljubega miru s Slovenci, ali ne?

Odlikovanje. Deželna vlada je podelila cerkovniku v Dvoru gosp. Janezu Marko za 40 letno zvesto službovanje častno kolajno (medaljo).

Zna rusko in razume hrvatsko! Laški listi so silno ogorčeni, ker je opatijski župan dr. Štanger pozdravil italijanskega ministra zunanjih del di San Giuliana ob njegovem prihodu v Opatijo v hrvatskem jeziku. Minister pa radi hrvatskega pozdrava ni bil čisto nič užaljen, nasprotno, bil je zelo prijazen in je na hrvatski pozdrav odgovoril: »Prav dobro sem vas razumel, dasi ste govorili hrvatski. Hrvatski jezik mi ni tuj. V mladosti sem se učil ruski, a hrvatski jezik je tako zelo podoben ruščini.« Nato je minister še vprašal župana: »Kakšne narodnosti je opatijsko prebivalstvo?« — Župan mu je odgovoril: »Prebivalci so sami Hrvatje in nekoliko priseljenih laških trgovcev.« — Župan dr. Štanger je govoril resnico in zato se jeze laški listi, ker bi radi imeli, da bi San Giuliana nalagal, da je Opatija — italijanska.

Klasifikacija konj se vrši v Celovcu na konjskem sejmišču v šentvidskem obmestju za sledeče občine: Dne 10. maja za občino

Št. Peter pri Celovcu, dne 12. maja za občino Žrelc, dne 13. maja za občino Trdnjavo in Vetrinj, dne 14. maja za občino Trnjava (Anabihl), dne 15. maja za občino Žihpolje in Šmartin pri Celovcu, dne 16. maja za občino Krivavrba, Št. Peter na Bihlu in Št. Rupert pri Celovcu in dne 18. maja za občino Dhorše.

Klasifikacija konj v Blatogradu se vrši ob 7. uri zjutraj, in sicer za Šmartin na Dholici dne 19. maja in za Ponfeld in Poreče ob jezeru dne 20. maja; v Gospa-Sveti pa dne 22. in 23. maja za Gospa-Sveto, dne 25. maja za Št. Tomaž in dne 26. maja za Otmanje.

Grabštanj. (Klasifikacija konj) bo za Grabštanj dne 4. majnika zjutraj, za Medgorje dne 5. majnika, za Radiše dne 6. majnika in za Pokrče 7. majnika.

Hodiše. (Klasifikacija konj) za Hodiše bo dne 8. majnika, za Otok dne 9. majnika in za Škofiče dne 11. majnika.

Kotmaravas. (Klasifikacija konj) za Kotmaravas in Zg. Vesco se vrši dne 28. maja.

Borovlje. (Klasifikacija konj) za Borovlje, Slov. Plajberk in Sele bo 29. maja, dne 30. maja za Podljubelj, dne 2. junija za Bistrico v Rožu in Medborovnico in dne 3. junija za Šmarjeto in Svetnovas.

Za v letu 1913 po toči oškodovane kmete občin Blato, Bistrica, Št. Daniel, Libuče in Prevalje dovolila je c. kr. vlada 20.000 kron podpore, kateri znesek je že odkazan c. kr. okrajnemu glavarstvu v Velikovcu. Za občino Žvabek je ta akcija v teku in bo v kratkem času rešena. Občina Libeliče pa se glede po toči leta 1912 napravljene škode ni oglasila, a je vlada na prošnjo poslanca Grafenauerja tudi v tej občini odredila tozadevne poizvedbe. Kmetje se naj torej pravčasno oglasijo pri občini, kjer jih bo c. kr. vlada gotovo podpirala in tudi njim odkazala prepotrebno pomoč. Z naprej naj pa kmetje v takih slučajih pogledajo nekoliko v občinsko pisarno, ker tudi najskrbnejši človek lahko kako reč pozabi storiti. Z zvonjenjem po toči je pa težko pomagati.

Častno naročilo. Celovski akademični kipar Al. Progar je dobil od c. in kr. komornika grofa Bela Somsich v Babocsi na Ogrskem naročilo, da napravi za tamošnjo župno cerkev prižnico.

Na zastrupljenju je umrla v celovski bolnišnici 15. t. m. žena celovškega magistratnega uradnika Filipina Stromberger.

Morilca Laschitza, ki je umoril deklico Finding, so pripeljali 20. t. m. v celovski garnizijski zapor. Uklenjen je v verige in zastražen od dveh mož v celici.

Samomorilni poizkus. Dne 20. t. m. je prišlo 19 do 20 letno deklet Barbara Zendath v trgovino pri Kellermannu v Koldvorski ulici in si je izbrala pod pretvezo, da gre v Albanijo, revolver, ga nabasala in se ustrelila v desno stran prsi. Z rešilnim vozom so jo odpeljali v bolnišnico. Dekle je bilo na slabem glasu in mu ni bilo več do življenja.

Poizkušen samomor vojaka. Infanterist Rihard Suher iz Št. Vida ob Glini, ki je služil pri 2. bataljonu 7. pešpolka v Celovcu, se je dne 20. t. m. ob 5. uri zjutraj ustrelil s službeno puško v leva prsa. Hotel je izprožiti še en strel, pa je bil za to že preslab. Žalostne družinske razmere so ga tako razburile, da je segel po orožju.

Aigner na begu. Znani dr. Aigner, ki je govoril v Celovcu in Beljaku proti Lurdu, je poskusil svojo srečo tudi v Roršahu v Švici. Razljučeni zborovalci so pa dohtarja pognali nazaj v Monakovo.

Nepremišljena šala. 23 let stari slikarski pomočnik Janez Grossmaier je slikal v nekem celovškem hotelu. Po dokončanem delu 20. t. m. se je hotel za šalo popeljati po držaju na stopnicah z drugega nadstropja do tal. Pri tem je izgubil ravnotežje in padel na dvorišče. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

Žrtev viharja. V splitsko luko ob otoku Braču v Dalmaciji je močna bora prignala čoln, v katerem je sedel čisto sam, brez vesla, 15leten deček. Fant je preстал na viharjem morju tak strah, da mu je vzelo marn.

Z Ojstrice. Kot oskrbniku župnije Ojstrica mi je poverjena v oskrbovanje tudi mala župnija Sv. Lovrenc. Ta župnija baš

zadnja leta po zaslugi renegatskega učitelja močno napreduje v nemčurstvu in brezverstvu. Prepokorni sluga Schulvereina in Südmarke jako skrbno čuva, da ne bi g. katehet s slovenskimi otroki izpregovoril kake slovenske besede. — Bil sem komaj štirikrat v Št. Lovrenški šoli, kar dobim od načelnika krajnega šolskega sveta neko nedostojno, napak kar mrgolečo pisarijo, v kateri se mi prepoveduje v šoli slovensko govoriti!! Ne meneč se za tako skrpucalo, sem pustil i nadalje slovenskim otrokom moliti slovenske molitvice v slovenščini, v njihovem materinem jeziku! Pa glejte predrznost renegatov! Prošli teden dobim od kn. šk. ordinariata pritožbo, na katero naj se — zagovarjam. Naj sledi pritožba v popolnem prepisu, da se spozna duševna revščina nemčurških mogotcev. Učiteljeva ortografično sicer pravilna, kaže juridično velikansko nezmisel!

»Nachdem an den hier Religionsunterricht erteilenden Seelsorger J. K. Provisor in Kienberg durch den Ortsschulrat ein »Auftrag« vom . . . ergangen ist, den Religionsunterricht in deutscher Sprache zu erteilen, derselbe jedoch unberücksichtigt wurde, erlaubt sich gefertigter Ortsschulrat an den k. k. Bezirksschulrat in Wolfsberg das Ansuchen zu stellen, das weitere über diesen Punkt zu verfügen.«

Podpisi.

Načelnik pa še pristavlja, pišem čisto original, da se spozna njegova nemška revščina: »Es muß ein einhalt gethan werden sonst können wir die meisten gehen dan muß der Spruh war werden wie der harah gesagt hat bei der Ban komiesion sol der Lehrer den Reglionsunterricht halten den Proviesor ganz verbiten den Eintritt sonst werden wier beim Boden werden. Obman.« — Na ta dva oslovka dopisa sem že pošteno odgovoril i ordinariatu i krajnemu šolskemu svetu v Volšperk. Tukaj samo še kratko pojasnilo, da bo znala slovenska javnost soditi, kako daleč sega terror teutonius! Št. Lovrenška fara ima tretjino ljudi, ki se čutijo in govorijo slovenski, so tudi naročniki »Mira« in »Mohorja«. Letošnja velikonočna spoved je pokazala, da je govorilo več kakor 60 ljudi slovensko pri spovedi. Pri nedeljskih božjih službah se redno in zmiraj oznanilo in evangelij prebereta v obeh jezikih. Pridiguje se dvakrat nemški, enkrat slovenski. Neki oče je imel toliko poguma in slovenske zavednosti, da me je naprosil, naj bi njegove otroke tudi v slovenščini učil, ker se doma govori in moli samo slovenski! — To so suha, a jasna fakta, da je fara mešana; da torej vnebovpijočo krivico delajo oni, ki hočejo siloma zadušiti in zatreti slovenski življenjski fare. Jasno kot beli dan je pa tudi, da gospodje katehete na tej šoli rabijo samo svojo pravico, če imajo korajžo govoriti slovenski s slovenskimi otroci! Kljub prisluškavanju na vratih, kako g. katehet govori v šoli, ga ne boste zatrli! Renegatom veljaj: Der Horcher an der Wand hört seine eigene Schand! Morda pa renegatje in nemško-liberalni krajni šolski svet nameravajo v Št. Lovrencu ustanoviti penzjonat alla grafica Latour, ki jo kličejo višje oblasti na pomoč zoper zavednega in neustrašenega slovenskega duhovnika?! Le tako naprej! A moje geslo je: umolknit bom takrat, kadar mi slovenski jezik iztrgate; za pravico pa raje bič, nego kloniti svoj slovenski neupogljiv značaj krivičnim nakanam!! — Slovensko ljudstvo; ti pa korajžo, ni se ti bati, dokler se bori za tvoje svetinje, za tvojo vero in jezik slovenski duhovnik, ki ne bo prodal svojega prepričanja za Judežev groše, kakor delajo renegatje raznih branž!

Črna. Na velikonočni ponedeljek na noč je začelo goreti pri Erjavcu. Zgorel je hlev s hišo vred. Sodba vseh očividcev je, da bi bili lahko hišo rešili, če bi ne bilo požarne brambe. Ljudje so čakali na brzgalno, pa ta ni funkcionirala. Medtem pa je hiša začela goreti. Ko bi bil veter, bi jim bila brzgalna zgorela. Cel mesec je bila že pokvarjena; dali so jo k popravilu, potem pa ni bilo časa jo poskusiti. Knajpe, agitacija in volitve in heilanje ob slovenski pesmi je seveda bolj potrebno. Vodstva požarne brambe sploh ni bilo ob požaru zapaziti. Je bilo najbrž škripavo, ker je prej preveč heilalo. Pri požaru pa to nič ne izda. Delovno osebje pa je pridno delalo, le kake razlike od drugih

gasilcev ni bilo mogoče zapaziti. Ni nobene delitve dela, nobene prave razvrstitve; tega vsega je pa krivo vodstvo. Pri brzgalni se sploh, kakor je videti, nobeden ne spozna. Ko bi bilo začelo goreti v vasi, bi bila šla cela vas do zadnje bajte. Z vodstvom požarne brambe v Črni sploh nihče ni zadovoljen, zato pa ni novih članov, stari so se pa naveličali. Dve vrsti ljudi je zraven, gospoda na eni strani, ki komandira, delavci na drugi strani, ki delajo in kimajo. Več pa je gospodov.

Bistrica v Rožu. (Kaj dela alkohol.) V petek, dne 17. t. m., se je v svojem stanovanju obesil fužinski delavec Valentin Fugger. Bil je pijachi z dušo in telesom udan ter je pijan rad pretepal ženo in ji celo grozil, da jo hoče zabosti.

Dobrlavas. (K nemški hecariji v Sinčivasi.) Za civilno policijo ali pa takozvane »ordnerje«-reditelje pri zborovanju nemško - nac. »Bauernbunda«, ki se je vršilo minulo nedeljo pri Leitgebu v Sinčivasi, so se dali postaviti tudi nekateri naših požarnih brambovcv iz Sinčevasi in iz Dobrlvasi, in sicer v uniformi, in za to se gre. Če pomislimo, kako nemotno vlogo so igrali ti ordnerji pri tem zborovanju, kako so vsakega Slovenca, ki ni hotel mirno vtakniti v žep nesramnih psovok celovških in velikovških komijev in drugih kulturonošcev te vrste, kako so vsakega takega zavednega Slovenca kratkomalo popadli in ga med rjoventjem in psovanjem tirali vun na cesto, tedaj se ne moremo dovolj zgražati nad tem dejstvom. Proti temu moramo z vso odločnostjo protestirati. Torej tako daleč je padla naša požarna bramba! Kdo bi si kaj takega mislil, da bo služila še kdaj njena uniforma »raufocera« pri zborovanjih nemško - nac. stranke za stafažo! Torej tako daleč je padla naša požarna bramba, pri kateri je velika večina Slovencev, da njeni člani sodelujejo pri zborovanjih, kjer se, kakor se je zgodilo minulo nedeljo pri Leitgebu v Sinčivasi, nesramno hujska proti nam Slovincem, kjer se nas je brez vsakega vzroka imenovalo izdajalce domovine, nas, ki imamo politično geslo: Vse za vero, dom, cesarja, nas, ki smo celo trikrat na tem zborovanju odkritih glav peli cesarsko himno in klicali »živijo« našemu presvitlemu vladarju, nemško - nacionalna sodrga iz Celovca in Velikoveca pa je žvižgala med cesarsko himno in nas obmetavala z blatom! Torej na takem zborovanju smo videli uniformo naše požarne brambe, v službi naših najhujših narodnih nasprotnikov! Vprašamo, ali je požarna bramba morda kaka policija nemško - nacionalne stranke? Kaj ima požarna bramba opraviti s politiko? Ali je to še tista skupna humanitarna ustanova, kar naj bi bila in kar je bila dosedaj? Upamo, da se kaj takega nikoli več ne zgodi, da bi se na tako ostuden način izrabljalo in poniževalo uniformo požarne brambe za politične demonstracije proti nam, sicer bomo vedeli, kaj nam je storiti. Naravnost neverjetno pa je in našim očem nismo mogli verjeti, ko smo videli med temi reditelji v uniformi požarne brambe celo nekatere dobrolske rokodelce. Ali se ti ljudje res ne zavedajo, da so popolnoma odvisni od slovenskega ljudstva v okolici, ki jih lahko izstrada, če bi hotelo. Boga naj zahvalijo, da je naše ljudstvo tako potrpežljivo. A svarimo jih, naj se ne igrajo z ognjem, sicer se jim zna kaj pripetiti, kar jim gotovo ne bo prav.

Črna. (Vprašanje.) Zakaj pa šolski sluga ni volil; saj je vendar že čez leto dni v Črni? Ali nima obrtnega lista kot krojač in ona ne kot šivilja? Lani so uboge šivilje radi tega preganjali in šolski sluga je bil zraven. S katero pravico? Ali je mogoče kak drug vzrok da ne sme voliti, ki se pa davkoplačevalcem, ki plačujejo slugo, prikriva? — Več radovednih krojačev.

Brdo pri Šmohorju. (Sv. misijon. Katoličani, čujte, kaj delajo Südmarkovci!) Od 29. marca do 4. aprila je bil na Brdu misijon, ki so ga vodili očetje jezuiti iz Ljubljane, in sicer o. Alojzij Žužek in o. Janez Pristov. Pridige so bile zjutraj ob pol 7. uri in zvečer ob 6. uri, stanovski nauki pa ob 10. uri dopoldne. Čeravno smo imeli lepo vreme in vsled tega obilno dela na polju, je bila udeležba vsak dan zelo povoljna, tudi od strani mož in mladeničev. C. kr. g o z d a r j i n n e m č u r

s ki učitelji so pa spet prav odkrito pokazali svojo protiversko barvo. Vkljub temu, da je misijon izključno verska prireditel, so hujskali proti njemu. Ze pred prihodom misijonarjev so pisali v »Bauernzeitung« in v »Freie Stimmen« in tudi osebno so strašili ljudi, češ da bodo znoreli, da se bode vsled misijona raznesel tifus; v šoli v Melvičah sta namreč zbolela nadučitelj in njegova žena na tej bolezni. Klicali so okrajno glavarstvo na pomoč, od katerega so zahtevali, da mora misijon prepovedati. Politična oblast jim seveda zavoljo tega enega samega slučaja te usluge ni mogla storiti. — V svojem slepem sovraštvu zoper vero so se ti Südmarkovci spozabili tako daleč, da so hujskali može zoper žene, ki naj bi jim može s silo (!) zabranili pot v cerkev. Ti hinavski »freiheits«-apostoli so torej hoteli, da bi se ženam vzela osebna prostost! V mirne družine bi radi zanesli prepir in motili hišni mir! — Tudi g. župnika so hoteli prestrašiti, da bi misijon odpovedal, pa so se pošteno urezali; župnik ni tako strahopeten, da bi se mu hlače tresle pred vsakim vsenemškim hujskačem. — Pa kako znajo ti »fortsritlerji« šele lagati! V tem so pa res mojstri. Lagali so pri okrajnem glavarstvu, da vlada med prebivalstvom velika nevolja nad misijonom, da je večina ljudi misijonu nasprotna; v resnici pa so bili razburjeni le gozdarji in nasprotni učitelji. Ti so pa res noreli od same jeze, da vsa njih hujskarija ni nič pomagala. Ko so videli lepo udeležbo pri misijonu, v svoji obnemogli jezi niso vedeli kaj početi. In tako se je zgodilo, da je bila med misijonom v gostilni pri Janšicu godba in ples. Prišli so našim nasprotnikom na pomoč Šmohorčani, ki so potem ponoči pred župniščem razgrajali, žvižgali in psovali misijonarje. Zgodilo se je to na cvetni petek v postu, na god žalostne Matere Božje. To je bila bržkone zahvala za nemško pridigo, ki je bila tisti večer. Si bo treba zapomniti! — Jasno je, da so bili ti kravali naročeni! Saj je eden izmed godcev sam rekel, da je žep plačan za to, da bo zgago delal. Od koga je plačan, tega sicer ni povedal, pa ni težko uganiti. — Kako »Freisinn« mladino pokvarja, kaže sledeči slučaj: Kaki štirje fantje so si dali besedo, da ne bodo šli k sv. zakramentom. Če bi pa kateri ne držal besede in vendar šel k misijonski spovedi, mora za kazen plačati pet litrov vina! No, s tem so sami pokazali, koiko so vredni, namreč nič več kot par litrov pijače. — Vsi pošteni ljudje so se zgražali nad temi dogodki; marsikateremu so se odprle oči, ki prej ni hotel verjeti, da se nemškim nacionalcem ne gre le zoper slovenščino, ampak tudi zoper vero. — Reči smemo, da je kljub hudemu nasprotovanju misijon prav imenitno uspel. 1300 ljudi je pristopilo k mizi Gospodovi. Ob sklepu pa je bilo naravnost ogromno ljudstva navzočega, ki je po sklepnih pridigi v krasni procesiji spremljalo misijonski križ skozi Brdo in zopet nazaj v cerkev, ker se je pri slovenskem blagoslovu zapel »Te Deum« v zahvalo za veliko milost sv. misijona. S težkim srcem smo se ločili od misijonarjev, ki so si hitro pridobili srca vseh, tudi takih, ki so bili poprej njihovi nasprotniki.

Steckenpferd-

Illijnomlečnato mlo

slaj ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepota. Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Romanje na Sveto goro pri Gorici. Romarski vlak se odpelje iz Celovca dne 2. maja ob 10. uri 35 minut dopoldne, v Gorico dospe ob 2. uri 26 minut popoldne. Vračamo se iz Gorice dne 3. maja ob 2. uri 7 minut popoldne in pridemo v Celovec ob 6. uri 44 minut zvečer. Vozni listek dobi vsak udeleženec pri župnem uradu v kraju, kjer se je priglasil. Pripominjamo, da pteka zadnji čas za priglasitev. Kdor se hoče tedaj udeležiti romanja, naj ne odlašaj, kajti na kolodvoru ali vlaku se vozni listki ne bodo več izdajali. — Slov. kršč. soc. zveza v Celovcu.

Slovensko čebelarstvo društvo za Korosko. Drugo povelikonočno nedeljo, dne 26. aprila, ima takoj po blagoslovu zborovanja podružnica Dobrlavas v »Narodnem

domu« v Dobrlivasi. Govornik iz Ljubljane predava: »o ravnanju z roji«. — Navrh: predavanje o alkoholu (s podobami). Vse zanimivo! — Isto nedeljo, dne 26. aprila popoldne točno ob treh: ustanovno zborovanje slov. čebelarke podružnice »pri Gašperju« v **Podsinjivasi** (Rožna dolina). Vabljeni so čebelarji in prijatelji čebelarstva iz cele okolice. Na zborovanju bo tudi širokovno predavanje.

Šmihel nad Pliberkom. Izobraževalno društvo priredi shod na nedeljo dne 3. majnika z igro »Revček Andrejček« in govorom.

Radiše. Katoliško slovensko izobraževalno društvo na Radišah priredi svoj letni občni zbor dne 26. aprila 1914, t. j. drugo nedeljo po Veliki noči ob 3. uri pop. v svojih društvenih prostorih. Govori č. g. dr. Lambert Ehrlich, profesor bogoslovja v Celovcu. — Odbor.

Cerkvene vesti.

Župnija Grades je podeljena g. Al. Heuserer župnija Treffling g. Fr. Seirer, župnija Obermühlbach g. J. Coufal.

Sodalitas ss. Cordis Jesu za Zgornjo Korosko ima svoj sestanek namestu 22. aprila dne 29. aprila pri Sv. Lenartu ob Sedmih Studenih.

Nevarno obolet je župnik Janez Katnik v Kotljah. Inštaliran je bil šele 31. sušca. Duhovnim sobratom se priporoča za »memento in sacris«.

Letos se je pri vrelcu Tolstovrške slatine popravljalo in toliko zboljšalo, da je **Osetov vrelc** zmogel konkurence vseh drugih tujih voda. Tudi pri ceni se lahko meri z vsemi kislimi vodami. Priporočamo našim gostilničarjem in trgovcem ter vsakemu pivcu in abstinentu, da naroče in pije le edino to izvrstno slatino. Kdor želi, se mu pošlje tudi brezplačno poskušajo.

Bencinmotor na 4 konjske moči, je po ceni na prodaj. Več pove Mihael Rebernik v Gradnici, pošta Zrelc pri Celovcu.

Lepo posestvo v bližini Št. Tomaža pri Celovcu se takoj proda. Več pove posestnik v Domačni vasi št. 8, pošta Škofjivdor.

Kn. Turjaško radioaktivno zdravilišče **TOPLICE na Kranjskem.**

Postaja Straža—Toplice na dolenski železnici. — Toplice z 38°C, dnevne dobave čez 30.000 hl radioaktivne tople vode, veliki kopalni bazeni, ločene kopeli, močvirnate kopeli, elektr. terapija, masaža, udobno urejene sobe, izvrstna restavracija. — Znamenja: **Revma, protin, nevralgije (protin v kolkih), živčna slabost, histerija, ženske bolezni** itd. — Prospekti pri upravi kopalnišča.

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.

Ni treba, da trpite

na skrninastih bolečinah, protinu in nevralgiji. Rabite

od zdravniških avtoritet priporočeni

CONTRHEUMAN

Pomirjuje in lajša bolečine, izsesava otekline v členih, pospešuje njihovo gibljivost, odstranjuje neprijetno boleče srbenje ozeblin in preseneča z učinkovanjem pri utiranju, masaži in obkladkih. 1 tuba 1 krono.

Izdelovanje in glavna zaloga **LEKARNA B. FRAGNER-ja,**

c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga III-203

Proti predplačilu:
K 1.50, pošilja se 1 tuba
" 5.—, " " 5 tub
" 9.—, " " 10 " franko.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca.

Zaloga v lekarnah.

Posestvo z gostilno

pol ure od Poreč in 10 minut od postajališča oddaljeno, s celo gostilniško opravo in koncesijo vred, obsega 7 oral zemljišča in gozda, hiša in skedenj sta nova, je za ceno 28.000 K na prodaj. 7500 K lahko ostane vknjiženih. 10.000 K na roko, ostalo na obroke po 4 1/2%. Pojasnila daje **M. Perč, šmartin na Dholci, pošta Poreče ob jezeru, Korosko.**

Loterijske številke.

Gradec, 15. aprila: 55, 4, 24, 6, 38

Brno, 15. aprila: 22, 40, 74, 10, 32

Linc, 18. aprila: 54, 40, 47, 36, 67

Tržne cene v Celovcu

16. aprila 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	22	56	24	—
Rž	19	—	20	68
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—
Oves	15	—	16	52
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	—	—
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	4	44	5	50
Deteljno seme	—	—	200	—
Seno, sladko	9	—	10	50
" kisló	7	50	9	30
Slama	6	50	8	20
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 "	—	60	1	20
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20
Sur.maslo (putar), 1 "	2	60	4	—
Slanina (špeh), pov. 1 "	2	10	2	30
sur. 1 "	1	90	2	10
Svinjska mast . . . 1 "	2	20	2	40
Jajca, 1 par	—	—	13	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60
30 " " mehka, 1 "	2	50	3	10

Živina	Počrez	100 kilogram.		Prignalo	Prodalo
		od do	od do		
Konji	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—
" za vožnjo	360	500	—	8	5
Junci	220	364	—	4	3
Krave	236	500	70	74	42
Telice	210	—	—	—	2
Svinje, pitane	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	18	56	—	—	350
Ovce	—	—	—	—	280
Koze	—	—	—	—	—

Naravna vina

vseh vrst: štajerska, goriška, tirolska in avstrijska, iz soda in v steklenicah, priporočam po nizkih cenah. Oddajam tudi po ceni v sodu. Mašno vino. Dobi se tudi dobro domače meso in slanina (špeh).

Benediktinska klet, Celovec, Benediktinski trg 10.

Fellerjev prijetno dišeči rastlinski esenčni Elza-fluid z znamko

je že skoro po vsej zemeljski obli znan kot bolečine lajšajoče, živce in mišice krepčajoče domače zdravilo. Zdravniki, ki naj se povprašajo, bodo potrdili, da je kot sredstvo za preprečitev revmatičnih in raznih vsled prehlajenja, prepriha ali vlage nastalih bolečnih položajev cenjen in priljubljen. Sami smo se prepričali, kako blagodejno vpliva pri vsakdanjih umivanjih in masažah.

Zalibog pa se večkrat ponujajo posnetki in manj vredni izdelki. Občinstvo pred temi obvarovati in ne radi reklame je namen gornje, varstveno znamko predstavljajoče podobe. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane samo 5 kron franko.

Učinkujoči sestavni deli rabarbarove korenine, ki vpliva na menjavo snovi, vsebujejo v pravi zvezi z najboljšimi prebavo pospešujočimi, odvod urejujočimi, želodec krepčajočimi zdravilnimi snovi od zdravnikov najbolje priporočene, lahko odvajalne rabarbarove kroglice z znamko »Elza kroglice«, katerih stane 6 škatlic franko 4 krone. — Oba izdelka pristna pri lekarinarju

E. V. FELLER, Stubica, Elzatrž št. 67 (Hrvaško).

V Celovcu se dobi v vseh lekarnah.

Gostilna z manjšim posestvom

v celovski okolici je na prodaj. Meri okoli 10 oralov, in sicer gozda 3, njiv in travnikov 3, pašnika 4 orale. Cena 7000 kron. Naslov pove upravništvo »Mira« v Celovcu št. 16. Za odgovor je priložiti znamko.

Les

se bo sekal v župnijskem gozdu na Žingarci. Bo ga okoli 2700 m³. Javna dražba se vrši dne 30. aprila 1914 ob 2. uri popoldne v župnišču v Kapli na Dravi. Tam se zvedo pogoji.

Pri podjetju Tolstovrške slatine

Osetov vrelc

zdravilna in namizna kislá voda, zelo mozira in ostane čista in dobra.

Pri vnetju grla in pljuč blagodejno učinkuje

THYMOMEL SCILLAE,

sredstvo, ki omehčuje, lušči sliz, zdravi lahki in oslovski kašelj, varuje pred vsakim obolenjem dihalnih organov olajšuje pri nadihu in ugodno učinkuje pri otrocih in odraslih. Od zdravniških avtoritet mnogokrat izkušen in priporočen.

Steklenica 2 K 20 vin. Po pošti proti predplačilu 2 K 90 v 1 steklenica, 7 K 3 steklenice, 20 K 10 steklenic, pošilja se franko. Ne dajte si usiliti potvorov!

Izdelovanje in glavna zaloga v

lekarni B. FRAGNER-ja

c. kr. dvorni dobavitelj, **PRAGA III.—203.**

Pozor na ime izdelka!

Pozor na varstveno znamko!

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4

priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po niz-
kih cenah. Dobra, realna potrežba.

Se ne bojite malih ran?

Slavno 40 let
tisočkrat pre-
izkušeno in
potrjeno anti-
sepsko

Praško domače mazilo

varuje pred onesčiženjem, vnetjem
ran, lajša bolečine, pospešuje ce-
ljenje in je s svojim mnogostran-
skim učinkom tudi kot omeščujoča
mazilo, ki vleče, v vsaki hiši
nelzogibno.

1 škatljica 70 v., po pošti proti pred-
plačilu se za K 3-16 pošljejo 4 škatljice,
za K 7-10 škatljic franco na vse po-
staje Avstro-Ogrske.

Olavna **B. FRÄGNER**, c. k. dvorni
zaloga, lekarna „pri črnem orlu“

v Pragi III.-203, vogel Nerudova ul.
Zaloga v lekarnah po vsej Avstriji.

POZOR!

Vsi deli zavoja so
opremljeni z

varstveno znamko

Kamenit

kot novi „asbestni škrlj“, najboljšo
strešno krilo, □ m tehta le 10 kg,
varno pred ognjem in viharjem, s
popolnim jamstvom, kritje, vozna
do zadnje postaje ter vse potrebščine
vračunjene, po zmerni ceni priporoča;
razen tega izdeluje vsakovrstne do-
mače mline, napravo vodne sile ter
vse kmetijske stroje, tudi parilne
kotle, posnemalnice, gnojne sesalke,
motorje, cirkularne žage, bodečo žico
i. t. d.

Josip Božič,

strojni stavbnik v Grabštanju, Kor.

Centki in obisk brezplačno.

Centki in obisk brezplačno.

Kako se

pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho
popolnoma izleči, razodenem vsakomur zastoj. Poš-
ljite frankiran ovitek z naslovom za odgovor na gospo
B. Kolenská, Vršovice št. 383 pri Pragi (Češko).

Naznanilo obrti.

Čsojam se slavnemu občinstvu Pliberka in okolice
vljudno naznaniti, da sem otvoril

kjučavničarstvo in inštalacijo za plin in vodovod

ter si bom prizadeval, svojim cenjenim naročiteljem
in odjemalcem kar najbolje in najceneje postreči.

Karol Triska, Pliberk.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. STERMECKI v Celju 308, Štajersko.

Pišite po glavni ilustr. cenik čez več tisoč stvari, kateri se
vsakemu pošlje zastoj. Pri naročilih iz Srbije, Bolgarije,
Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

Albin Novak
Sinčaves, Koroško.

Tovarniška zaloga in raz-
pošiljanje cerkvenih po-
trebščin, kakor: Aparat-
olje za večno luč, a la
Guilon stenje, steklo, ka-
dilo, oglje za kadičnice itd.

Za abstinente:
raznovrstne sadne soke.
Cene solidne,
postrežba točna!

2x2=5

to ni bilo in ne bode. Resnica pa je: ako
bobovi kavi mojo izvrstno žitno kavo
primešate, dobite krasen, izvanredno fini
zajutrek in ravno za polovico cenejši, kajti
moja najfinejša žitna kava stane 5 kg samo
K 3-50 v lepi vrečki vsake poštnine prosto
in vrhutega Vam pošljem v dar še dve
krasni darili. Ako niste z mojo žitno kavo
zadovoljni, povrnem takoj denar. Naročite
si takoj pri

K. Tišler, Schönfeld pri Bečovu
(Češko).

Thymol-mazilo s sidrom

Pri manjših, odprtih ranah in opeklinah
Škatlja K - 80.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom

Bolečine odpravljajoče mazilo

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd.
Steklenica K - 80, 1-40 in 2-.

Železna albuminat tinktura s sidrom

pri pomanjkanju krvi in bledici. Stekl. K 1-40.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v

Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“

Praga I, Elizabetina cesta 5.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56-60 K, letnik 1913
po 40-45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano
vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“
po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po
K 2-30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu

Živinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Kmetovalci!

Svetovno znane srebrno-jeklene kose

iz najvlačnejšega in najboljšega
jekla, lahke, s kojimi je mogoče
najbolj trdo travo pri enkratnem
brušenju 100 korakov neprene-
homa kositi, razpošilja v vsaki
množini najceneje edino

Adalb. Geiss-a naslednik Viktor Pilih, Žalec.

Zahtevajte cenik!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fondl okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 1/2 %** naprej.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXXIII.

Celovec, 25. aprila 1914.

Št. 16.

Ponesrečen „hujskaški dan“ v Sinčivasi.

To je bilo dirndaja med Nemci! Po cellem Celovcu so plakirali po vseh voglih, in za božjo voljo so prosili svoje zveste, da naj gredo na protislovenski shod v Sinčovas. V zadnjem trenutku so celo telegrafirali na vse strani na pomoč. Imeli so polne hlače, kakor pravi pregovor. Saj je bil pa njihov vpad v slovenski del dežele, v slovenski volilni okraj nesramnost in narodna hecarija prve vrste. Če bi Slovenci napravili tak shod na trdonemškem ozemlju, recimo v Špitalu ali v Brežah, bi nas Nemci pognali domov s pobitimi glavami in po pravici. Kaj bi imeli Slovenci tam opraviti? Vprašamo, kaj imajo Nemci na Slovenskem opraviti? Čudimo se hladnokrvnosti našega dobrega ljudstva, ki je bilo v Sinčivasi zbrano v ogromni množici, da ni nemških hujskačev pognalo domov z mokrimi cunjami, da bi se za njimi kadilo. Toda, da bi se to ne bilo moglo zgoditi, so že poskrbeli žandarji, ki so prišli Nemce braniti, pripuščili so pa mirno, da so Nemci pred njihovimi očmi in pred nosom vladnih zastopnikov. dr. Erkerja iz Velikova in dr. Junovicza, zastopnika deželne vlade, suvali in pretepali mirne Slovence.

Zakaj so prišli v Sinčovas hecat?

Znano je, da sodniki v slovenskem delu Koroške ali ne znajo dovolj slovensko, ali pa nočejo govoriti z domačim slovenskim ljudstvom po domače, ker so Nemci. Slovenski sodniki, koroški rojaki, morajo na pritisk nemških nacionalcev ven iz dežele in si služijo kruha med tujci. Koliko Slovencev je zavoljotega izgubilo tožbe, koliko je bilo obsojenih, ki o celi razpravi niso drugzega razumeli, kakor svojo obsojbo! Zato se naši ljudje tako zelo bojijo sodišč, bolj kakor hudič križa.

Ali je to prav? Ne, to je krivica!

Ali je to postavno? Ne, to je protipostavno!

Ali je to za ljudi dobro? Ne! V vsakem oziru slabo. Ne samo, da vsled tega trpijo škodo! Tudi razgovarjati se ne morejo s sod-

niki po domače, ker ti ne znajo slovensko, razen par sodnikov. Pa tudi zaupanja nimajo ljudje do njih, ker so ti sodniki razen dveh za nas tujci, Nemci, člani raznih nemških bojnih društev in nekateri, kakor je naš list že poročal, so celo v vodstvu takih protislovenskih društev. In ali moramo te razmere trpeti? Ne! Zato je društvo slovenskih advokatov vložilo na pravosodnega ministra spomenico, v kateri so opisane te nezdrave razmere in v kateri zahtevajo, da se napravi pri sodiščih na Koroškem in Štajerskem enkrat red.

Kaj bi rekel pošten Nемеc?

Vsak pošten Nемеc, ki hoče s Slovenci v miru živeti, bo rekel: Čudim se, da vlada Slovencev tega že davno ni dala, kar zahtevajo. Dandanes se razpravlja pri sodiščih na Koroškem nemško, če Slovenec o razpravi kaj razume ali ne. Pri sodiščih se za veliko Slovencev odločuje in sodi o njihovi časti, o njihovem premoženju in o njihovem življenju, četudi ne morejo tam nemškim razpravam slediti. To je protipostavno, krivično. Kdo pa je vzrok temu? Taki nemški hecarji, kakor so prišli v Sinčovas hecat. Nemški hecarji ravno zahtevajo, da ne smejo biti med Slovenci nastavljeni slovenski sodniki, nemški hecarji ne pustijo, da bi se za Slovence smelo, če tako želijo, razpravljati slovensko. Če pa se hoče kdo zagovarjati nemško, kdo mu to brani? Da bi Slovenec ne dosegel pravice pri sodišču, da bi ostale še zanaprej dose danje krivice pri sodiščih proti spomenici slovenskih odvetnikov, torej proti slovenskemu ljudstvu, so nemški hecarji sklicali shod v Sinčovas.

Zakaj ravno v Sinčovas?

Sinčavas je v slovenskem delu dežele. S svojim shodom so hoteli vladi dokazati, da slovensko ljudstvo samo hoče sebi krivice, da si samo spleta bič. Kaj da hočejo v resnici s tem shodom, seveda niso pravili tem ljudem, ampak so govorili druge bajke. Ker pa imajo tudi nemški nacionalci toliko

soli v glavi, da vedo, da je med Slovenci pač vse premalo tako zabityh ljudi, da bi Nemcem proti sebi, v svojo škodo držali štango, zato so sklicali na shod Nemce iz vseh večjih krajev Spod. Koroške, zlasti iz Celovca, Št. Vida, Beljaka, Velikovca, mnogo Krappfelderjev itd. Na shodu je bilo tudi nekaj nemškutarjev, pa le malo. Znamenje, da se mnogim jasni, kam pes taco moli. Pozdravljamo to! Ti Nemci naj bi govorili v imenu slovenskega ljudstva, njihove zahteve naj bi veljale kot slovenske zahteve. Toda take nemške shode bi tudi Slovenci lahko priredili tudi v Berlinu ali francoske v Parizu.

Kdo je na shodu hecal zoper Slovence?

Največ je bilo nemške fakinaže, izmed drugih po stanovih pa zlasti veliko učiteljev, forštnarjev in uradnikov. Sicer so se pa tudi ti slednji obnašali kakor najnižje vrste fakinaža. Iz Celovca smo opazili udeležnike: Župan dr. Metnitz, ta sladki med, pravi hinavec, je pripeljal svoje ljudi, izmed katerih se je po surovosti posebno odlikoval magistratni komisar dr. Kopper, ki se med govorom posl. Grafenauerja ni mogel dovolj natuliti. S skrajno surovostjo se je odlikoval zobozdravnik dr. Brugger, ki se je kot nekaj načelnik rediteljev (v resnici pretepačev) nosil kakor petelin na gnoju. Dr. Martinek, rodom Štajerc, ki si je svojčas v Pliberku napolnil žepe s slovenskim denarjem, dr. Pflanzl, katerega žena je tudi hči nekega Kranjca. Dr. Sedlmayer, znan po svojčasni aferi, ko je vodil fakinažo, ki je opljuvala odlične slovenske dame. Notarski kandidat, mladi Martinez, ki ravnokar kompetira za notariat v Rožeku, deželni uradniki vseh deželnih zavodov, kakor računski svetnik Marchart, pisar Werdanz, Kleinberger, Moser, Franc Narath in Michner, en uradnik od hipotečne banke, c. kr. davčni upravitelj Marka Ogris, predsednik koroške trgovske in obrtne zbornice vitez plem. Burger, zdravnika dr. Herbst in dr. Maresch, mestni stavbni nadsvetnik Rajmund Pierl, nadoficial pri c. kr. drž. železnici Franc Wilfan, prideljen železni-

Preganjavec podgan.

(Pripovedoval Žihpoljan J. Gorotanskemu.)

Pred davnim časom so se ugnezdile podgane na Humberškem gradu. Ogenj in kuga si pobereta precej hitro svoje žrtve, — a te nadloge ni bilo konca. Švigale so po dvorišču celo podnevu, udelale krmo za živino, oškrbljale so škafe in korita, kar je ozlovoljilo posebno hlapce in dekle. Udarile so pa tudi čez noč skoz dimnik v jedilno shrambo in ugonobile slanino, gnjati in maščobo. Sicer so podgansko zalego hlapci pobijali, a s časom se jim je to delo pristudilo. Dasi so jih tudi precej polovili v posebne priprave, vse skup ni nič kaj zalego. Tudi mačke in psi so se jih privadili.

Bilo je podgan dannadan več. Ponoči pa so obhajale hudičev lov, imele so ples in godbo, da počivajočim ni bilo več mogoče ležati v gradu.

Nekega jutra pa so dekle jokaje tožile grofu, da so čez noč podgane objedale in hudo ranile krave, tudi razmesarile več majhnih prašičev in jih deloma požrle. Gospodar sam je že omagoval, ker vsa sredstva

niso kaj pomagala. Postajal je žalosten, ker je bil mnenja, da ga Bog kaznuje.

Prišel je pa nekega dne pritlikav možičelj na grad in se ponudil gospodu, da ga reši podgan pod posebnimi pogoji. Graščani so neverjetno majali glave, ko so čuli, kaj namerava možiček. Grof pa je obljubil majhnemu gostu lep dar, če mu prežene podgane. Torej je možičelj s hripavim glasom, a strogo zaukazal, da ga pri tem delu nihče ne moti; ljudje naj ostanejo mirno v hiši, da zapro vrata šele tačas, če se bo izgubil iz obzorja.

Mračilo se je že, ko se je lotil svojega čudovitega dela. Privezal in pribil je tri smrekce na desko, vzel neko — pogansko zalego oponašajočo piščal in nastavši se sredi dvora skrnil pod smrekce.

Tanki glasovi pa so koj trumoma privabili podgane iz temnih kotov in skrivnih zavetišč. Gnetle so se krog majhnega smrečjega šatora, pod katerim je čepel čarodejni piskavec. Vabil in vabil je in se pri tem pomikal proti vhodu grajskih vrat, a gibčna podganska sklada mu le ni hotela slediti. Zopet in zopet so hreščali tanki glasovi piščali. Nekatero podgane so mu sicer sledile,

pa se vračajoč zaganjale v neko jamo pod hlevom, druge pa so plesale okoli jame. Videti je pa bilo, da hrani ta luknja kaj posebnega, neločljivega za podgansko druhal. A neutrudljivi vabljevec pod smrekovo streho je izpuščal še bolj tanke in vriskave glasove in z očividnim vspehom; kajti slednjič je vendar prilezla iz jame — bela podgana z dolgim golim repom, kar je prej nekako zbesnele podgane pomirilo. Pravi se, da imajo podgane svojo kraljico, brez katere ne zapuščajo svojih zavetišč. Belica podgana je sledila vabljevim glasovom — in vsa podganjad za voditeljico. Počasi premikajoč smrekovo taborišče pelje jih možičelj skoz vrata, po travniku in čez hrib do prepada nad Dravo. Vzhajajoči mesec osvetljuje čarobno grad zapuščajočo podgansko trumo. Grof radoveden — se je podal za možičkom, a ga je iskal zaman. Vrnivši se na grad je čakal dan na dan svojega rešitelja. Hvalili so graščani Boga, da jih je rešil podganskih nadlog. Ljudje pa so ugibali, da je grof sam vzrok smrti dobrodelnega preganjalca podgan, ker mu je sledil in s tem ni držal dane mu obljube.

škemu obratu v Celovcu, agent zavarovalnice »Janus« v Gradcu Anton pl. Zennegger, c. kr. kanclist v p. V suvanju so se posebno izkazali celovški turnarji, čisto navadna fakinaža, ki se je je sramoval neki Nemec sam, ki je o celi prireditvi rekel: »Das ist ein ganz gemeiner Schwindel.« Nadalje nemškonacionalno delavsko društvo »Trutzhammer« in komiji tvrdke »Sachers Nachfolger« (Pavel Černi). Najbolj so agitirali v Celovcu »šarfmaherji« »Südmarke«.

Iz Velikovca smo videli nadkomisarja finančne straže Ferdinanda Poßniga iz Velikovca, iz Štajerskega privandranega advokata dr. Pravidča, sicer bolj duševnega reveža, že znanega hecarja učitelja Hornbognerja, ki je posebno vpil in nekemu fantu raztrgal obleko, katerega je pa v rjoventju še prekašal Pinterič, o katerem se je nekdo izrazil, da je tulil kakor bik, notarja Rabitscha ter zdravniška dr. Höffererja. Kričoč je bil tudi c. kr. davčni uradnik Hecher, še bolj se je izkazal Engelbert Bernhart, železniški tajnik iz Spod. Dravberga, ki je suval ljudi, po nepredvidnosti tudi nekega Nemca. — Manjkali tudi niso učitelj Koch, penzionirani učitelj Voglar iz Spod. Dravberga in Košičev Pepček iz Roža. Nasprotniki so prignali vse svoje moči, kar jih imajo; v boj so poslali kar pol tucata svojih poslancev in še štajerske nemškutarje. In rečemo odkrito: Take moči se nam res ni treba bati!

»Kärntner Tag«.

Nemškonacionalni hecarji so krstili shod s »Kärntner Tag« (Koroški dan) in so hoteli ljudi slepariti s »šlagerjem«: »Kärnten den Kärntnern«. Priredil je ta »Kärntner Tag« njihov »Bauernbund«. Na tem »Koroškem dnevu« je bila pa velika množica izvenkoroških udeležnikov, kakor iz Štajerskega, njihov najboljši govornik je bil celo pristen na Štajersko privandran Kranjec, Linhart, ki mu je »Mir« že večkrat očital, da je bil zavoljo nečistih rok spoden iz socialno-demokratske organizacije. Mož je špilal že vse farbe v politiki in je to značilno za njegov »značaj«. Na zborovališče koroških, domačih kmetov in kmečkih fantov niso pustili, pač pa škrice in fakinažo iz Celovca in — Štajerskega. (Lep »Kärntner Tag« Bauernbunda! Kaj ne?) Ker so se bali, da bi jim naši kmetje shod razbili, jih niso pustili v dvorano pod pretvezo, da imajo predposvetovanje, ob enih pa da bodo smeli noter. Nemce pa so pustili v dvorano, in ko je bila polna, so rekli Slovincem, da ni več prostora. Potem so lahko notri vpili in sklepali resolucije, ker tisto malo število koroških Slovencev, ki se je le predrznilo noter, so lahko užugali, oziroma jih pometali iz dvorane in tako pokazali svoj švindel s »Kärntner Tagom« in »Bauernbundom«. »Koroška Korošcem« so klicali, hecali so pa notri kreature kakor kranjski, na Štajersko privandran Linhart, slovenske Korošce so pa iz dvorane metali in jih do krvi pretepali. Značilno je tudi, da so po celi Koroški vabili lepake, le v sinčoveški okolici ni bilo videti plakatov. Svojo fakinažo so vzdignili v Velikovec z lažjo, da pride 3000 kranjskih studentov in da je treba barabije.

Kdo je skrbel za pretep?

Nemški hecarji so se čutili varne. Nekaj že zavoljo tega, ker poznajo ovčjo pohlevnost naših ljudi, nekaj ker so imeli pri sebi veliko fakinaže in šintarske Krappfelderje z nabrušenimi noži v žepih. V dvorani je bilo le malo Slovencev in so jih zato lahko brez težave suvali in pretepali.

Največji pretepači.

V pretepanju so se pa posebno odlikovali Krappfeldarji in celovški turnarji. Nemškonacionalna fakinaža je nahrulila tudi velikovškega kateheta Almerja in ga zmerjala za »vindišarskega pfafa«. Dr. Höfferer in notar Rabitsch sta ga obvarovala, da ga niso napadli in potem, ko so izvedeli za njegovo, vsled delovanja za »Schulverein« proslulo ime, so se na pravneroden način opravičevali. To je pa tudi dokaz, da so res brez povoda napadali našo vrlo in vsega spoštovanja vredno duhovščino, te junake za vero in pravice ljudstva. Fakinaža jo je na najnesramnejši način žalila. Pretepači so bili tudi reditelji, z zobozdravnikom dr. Bruggerjem iz Celovca na čelu, učitelj Hornbognern in železniški uradnik Bernhard. Žihpoljski Lučovnik, ki ga imenuje »Arbeiterwille« v svojem poročilu po pravici »das politische Hascherl von Maria Rain«, je ponašal na shodu svojo staro laž, da so Slovinci veleizdajalci. V odgovor je dobil več medklicev: »Živio cesar Franc Jožef!« Nemški patrioti so se pa nato krohotali in vrgli ven iz dvorane župnika Poljanca, župnika Sekola, ki ga je en barabovc udaril po glavi, uglednega posestnika in obrtnika g. Carfa, več fantov in dobrolskega kaplana g. Krašno. Le dr. Schaubacha niso mogli, čeravno so ti »junaki« napravili več poizkusov.

Koliko je bilo ljudstva?

O številu zborovalcev so bila izprva različna poročila. Naravno, ker so bili zborovalci v raznih, ločenih gruclah; v dvorani kjer so imeli veliko večino nemški hecarji, je bilo morda kakih sto ljudi, zunaj, kjer je bila masa, so imeli večino pa Slovinci. Najbolj zanesljiva so poročila tistih, ki so že tam šteli in ta poročila se zelo ujema in pravijo, da je bilo precej nad 1000 Slovencev in približno 1000 Nemcev. Med Nemci so bili od domačinov le nekateri fajerberji iz Sinčevasi in Dobrlevasi, ki so se obnašali prav surovo, prav po naročilu dr. Bruggerja, ki jim je rekel: »Heute aber nur tapfer und fest anspritzen, wenn notwendig!« Ti fajerberji so igrali naravnost sramotno vlogo in če imajo le še malo čuta poštenosti v sebi, se ne bodo upali pošteni ljudem v oči pogledati. Kako so že peli na shodu naši? Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada!

Strah za predsedstvo.

Zato pri otvoritvi shoda tudi niso vtili predsednika, kar bi na podlagi pravil »Bauernbunda« morali, ampak si je predsedstvo kratkomalo osvojil Kiršner, predsednik »Bauernbunda«, in tudi glasov pri sklepanju o resoluciji niso šteli. So že vedeli zakaj ne!

Govorniki.

Poslanec Kiršner je ob otvoritvi shoda razglasil, da je razpravni jezik shoda na podlagi pravil »Bauernbunda« nemški. Bali so se, da bi jim naši slovenski kmetje z govori zmešali štrene. Zato tudi niso razven napovedanim nasprotnim govornikom dali besede, izvzemši poslancu Grafenauerju, ki se ga le niso upali zavriniti kot poslanca dotičnega okraja. Vsi drugi govorniki so bili manjvredni govorniki, ki so mlatili stare neumne

fraze, za pametne ljudi zares preneumne. Namesto stvarnih govorov, kakor so bili napovedani o državnem zboru, deželnem zboru, trgovinskih pogodbah, so samo hecali. Psovali so zoper Kranjce, mislili so pa na vse Slovence, seve tudi Korošce. To so dokazali z dejanji, ki se niso ujemala z besedami. Pretepali niso Kranjcev, ampak koroške domačine. Vsi njihovi govori so bili premišljena laž in hujskarija, vse pa tako nerodno, da so bili ti govori primerni le za kakega šnopsarskega štajercijanca, ne pa kakega samostojno mislečega moža. Ti govorniki so bili Kiršner in Lučovnik iz Žihpolj, Mihoriz Čajne, Linhart iz Ptuja, dr. Metnitz iz Celovca, dr. A. Lemiš iz Št. Vida ob Glini in Anton Wieser iz Škofjega dvora pri Timenici.

Zakaj Nagele ni govoril?

Tudi Nageletovo ime se je na vabilih bliskalo v vrsti govornikov. Govoril pa ni, ker so ga raufarski Krappfelderji oklofutali, ker je branil g. Krašno pred raufovci, češ, da g. Krašna ni prav nič storil. Naj ga puste v miru. Nemce je sedaj seveda tako sram, da bi radi to utajili. A na povratku v Celovec je dr. Metnitz sam to potrdil.

Kaj je povedal Jaka iz Žihpolj?

Prvi je govoril žihpoljski Jaka Lučovnik. Povedal je staro storijsko, da znajo vsi Žihpoljčanje nemško in imenoval tako med vrstami Slovence veleizdajalce; ministri grede pogostoma v penzijo, je rekel, zavoljo narodnih prepričanj. Ko bi se njihovi penziji raje porabili za kmete, bi jim ne bilo treba plačevati davkov. Ne vemo, zakaj modri Lučovnik teh modrosti ne pove na Dunaju, kjer kot poslanec molči. Pozabil je dostaviti, da so dosedaj pošiljali Nemci v penzijo le nemške ministre, in da bi bili Slovinci zadnji, ki bi se takim predlogom protivili, če bi bili seveda — resni. Državna uprava je predraga in bi bila še dražja, če bi vsi narodi dobili svoje uradnike. No, če kak Lučovnik pove tako nesmisel, bi mu že odpustili in rekli: Saj ne ve, kaj govori. Toda če je to oslarijo ponavljal dr. Metnitz, se vidi, da sploh ni mislil resno, kar je govoril, ampak je svoje nemškonacionalne poslušalce le tako nizko taksiral. Kdo za božjo voljo pa zahteva, da bi se že itak previsoko število uradnikov v Avstriji povišalo? Zato so vendar le Nemci vedno bili, da mnogoštevilne sinove mestnih škricov spravijo k uradniškemu kruhu. Ravno naš poslanec Grafenauer je na Dunaju vedno nastopal za zmanjšanje števila uradnikov. Lučovnik je pa na Dunaju gobec tiščal. Namesto nemških uradnikov v slovenskih krajih naj se nastavi slovenski uradniki, ki bodo ustregli Slovincem, pa tudi Nemcem in ki bi v uradu pridno delali, namesto da bi hecali zoper Slovence, kakor v Sinčevasi. Poter bi jih pa tudi ne bilo treba toliko. Ko bi bil Jaka raje doma ostal in bi se ne bil tako blamiral! Sploh pa nemški nacionalci nimajo pravice govoriti o »ubogih kmetih«, dokler mečejo deželni denar, davke ubogih kmetov, v žepe svojim magnatom in krapfeldarskim Stercharonom.

Mihor iz Zile

je nemškutar. Zato je skušal v svojem govoru oprati svojo slabo vest. Novega nismo nič slišali; pa to bi tudi ne zahtevali, samo če bi bilo kaj pametnega. Njegovih nazorov o šoli ni obsodilo samo ljudstvo, ampak tudi državno in upravno sodišče.

Poslanec Grafenauer,

ki se kljub bolehnosti ni bal iti med razbojnike, je izborna zavračal prva dva govornika. Pokazal je hibe sedanjega, od prvih dveh govornikov hvaljenega šolskega sistema, ki je deželo spravil na rob gospodarskega propada.

Slovinci nikdar ne bomo odnehali zahtevati takih šol, ki bodo ljudstvu res koristile in ga izobrazile. Energično je protestiral proti namiganjem Lučovnika o veleizdaji med Slovinci, ki so znani kot najzvestejši narod. V dejstvih je pokazal, kako

razumejo nacionalci svoj klic »Koroška Korošcem«. Koroške Slovence, ki nočejo postati kot uradniki grdi renegati, poganjajo iz dežele in nastavljajo tujce, zoper katere pa prav nič nimajo, če hočejo biti njihovi hlapci. Posl. Grafenauer je govoril dobre pol ure, toda »svobodomiselnici« mu niso pustili »svobodno« govoriti, ampak so ves čas med govorom vpili in tulili in delali ropot. Razumevno, da je hudo poslušati resnico.

»Messerhelden.«

Tudi dr. Artur Lemiš, kojega predniki so tudi privandrali na Koroško iz Štajerskega in so bili Slovenci, se ni povzpел v svojem govoru više, ampak je le psoval, imenoval kranjske Slovence »Messerhelden«, hvalil kulturo koroških Nemcev (ki so prišli ravno iz njegovega okraja z nabrušenimi noži na shod) in trdil, da so Slovenci zoper nemško šolo, da bi vojaki v vojski ne razumeli nemško komando in bi bili vsi postreljeni, družine pa bi ostale osirotele; če bi se Slovenci ločili od Nemcev, bi ne dobili niti ficka več, sedaj pa dajejo Slovincem čudno veliko denarja. Kaj bi bilo s sinčevaško zadrugo, ko bi je ne podpirali? »Lemiš, povejte no, koliko ste že dali zadrugi (podpore?) Hujskal je tudi proti slovenskim advokatom, češ, da naj jim ljudje ne nosijo denarja! Lemiš je menda mislil, da je tam gori kje med svojimi todelni na Krappfeldu, ki jih je res imel veliko pred seboj, ker naši ljudje so prepametni za take neumnosti, pa tudi dovolj kulturni in izobraženi, da takega psovanja in surovosti ne prenesejo.

Dr. Metnitz

je tudi hujskal zoper slovenske advokate in seveda mislil pri tem na svoj žep in žepe nemških advokatov, ki se nič ne branijo slovenskih klientov. Izrekel se je za mirno življenje Nemcev in Slovencev. Kako si pa to predstavlja Metnitz, je pokazal ta shod in je slišal od navzočih koroških Slovencev zunaj.

»Matrikenfälscher.«

Vsak tič poje, kakor mu je kljun zrasel, vsaka živina daje glasove, kakršnen gobec ima, in dež. poslanec Wieser je kot zadnji govornik govoril tako, kakor pač govorijo suroveži. Imenoval je duhovnike »Matrikenfälscher«. Ali se je pri tem zanašal na svojo poslansko imuniteto?

Anarhist Linhart kot — patriot.

Kot predzadnji je govoril Linhart iz Ptuja. Linhart je bil socialni demokrat in anarhist, prej pa je igral že razne druge politične barve. Znano je, da so anarhisti proti vsaki državi in najhujši sovražniki patriotizma. In ta Linhart je kazal na shodu na Slovence kot veleizdajalce in razpravljaval o avstrijskem patriotizmu. Takšnemu možu, s tako preteklostjo, so stiskali roke vitez dr. Metnitz, dr. Lemiš, vitez pl. Burger, ta cvet koroške aristokracije. Dober tek! Vsak človek ima pač svoj okus! In zastopniki koroške aristokracije tudi svojega, ki jim ga res ne zavidamo!

Nemški patriotizem.

Na kakšen »patriotizem« da mislijo liberalni Nemci, kadar govorijo o njem, so na shodu pokazali. Ko so Slovenci v odgovor na obdolžitve začeli klicati, so se začeli Nemci krohotati in so dotične našince pometal ven, med njimi g. župnika Poljanca.

Cesarska pesem.

Slovenci so trikrat odkritih slav zapeli cesarsko pesem, Nemci pa so obdržali klobuke na glavi, kakor da bi imeli ptiče pod njimi.

Dvojna stran patriotizma.

Govorniki so poudarjali avstrijski patriotizem, toda na cesarsko pesem Slovencev so Nemci odgovorili s prusko »Wacht am Rhein«. Je vladni zastopnik poročal o tem vladi. No, tak Prusak in zagrižen nemški nacionallec in bivši nemškutar, kakor je Junowicz, že ni poročal, ali če je, mu brez dvoma njegovo prusko srce ni pripustilo, da bi bil poročal resnico. Saj se poznamo!

Blamirana resolucija.

V dvorani je bila seveda od Nemcev z veliko večino sprejeta resolucija, ne pa zunaj, kjer je bila masa povečini slovenska. Nemške gručice so seveda glasovale zanjo in

da bi bilo videti več rok, so mnogi vzdignili kar obe roki. Resolucijo je pri oknu prvega nadstropja prebral Wieser. Slovenci so jo zavračali s protestnimi klici in s petjem »Hej Slovenci!« Mnogi pa, ki nemške resolucije niso marali poslušati, so se odstranili. Ko je Wieser iz resolucije prebral tisti lažnivi stavek, da hočejo Nemci s koroškimi Slovenci živeti v miru in edinstvu, so zorili klici: »Danes ste pokazali! Danes ste dokazali, ko ste mirne koroške Slovence metali iz dvorane. Fej!« Nasprotniki glasov seveda niso štel, ker ne bi naštel večine. Naši so odšli, krasno popevajoč slovenske pesmi.

Zlobni nameni.

Ko so barabe, ki so na shodu glasovale za resolucijo, da hočejo s Slovenci v miru živeti, v dokaz temu brez povoda vrgle iz dvorane velikovškega g. Jurja Čarfa in ga v potrjenje ljubezni do mirnih Slovencev vzadaj — junaško — suvale v noge, je pri vходу v gostilno stoječi mož govoril: »So ist's recht! Noch daraufreten soll man! (Tako je prav! Še poteptati bi ga morali.) V kravati je imel zelen znak z belim napisom: »Freie Schule«. Neki našinec mu reče: »So, sehr nett, ihr Faustrechtler! Wer sind Sie denn. (Tako, prav lepo; Vi, ki Vam je pravica pest, kdo pa ste?)« Ponovil je še enkrat »daraufreten soll man« in se — junaško — izgubil med množico.

Poparjeni hecarji.

Nasprotniki niso dosegli, kar so pričakovali. Naše ljudstvo je nemškim pritepencem zmešalo štrene. Samoodsebe je došlo na shod naše ljudstvo z namenom, da pove Nemcem, kar zaslužijo. To so hecarji ovahali in zato so pustili v dvorano samo škrice. Zunaj pa je slovensko ljudstvo burno protestiralo, da bi iz Celovca in drugod importirani Nemci sklepali resolucije v imenu slovenskega ljudstva, ki ga niti blizu niso pustili. Zato so Nemci sedaj precej poparjeni.

Blamažo skušajo prikriti

z lažnjivimi poročili v svojih listih. To smo takoj vedeli, ker sicer bi nemški nacionalci zatajili svojo naravo. Toda to jim prav nič ne pomaga, če nalažejo svoje ljudstvo. Zavoljotega ne bo zanje nič boljše.

Na tabor!

O svoji usodi bo odločevalo slovensko ljudstvo samo in kako, bo pokazalo na velikem taboru! Tam bo volja našega naroda, slovenskih kmetov, slovenskih delavcev, slovenske inteligence!

Potreben nauk.

Dosedaj smo odgovarjali nasprotnikom sicer ostro, pa z rokavicami, fino in mirno. Zdi pa se, da se nasprotniki finega tona ne morejo privaditi in ga ne razumejo. V Sinčivasi so zborovali v znamenju surovih hujskačev, pretepačev, ravfovcov, sploh v znamenju nasilstva in nekulture. Zato bomo v prihodnjem slekli rokavice in govorili s temi ljudmi v tonu, kakor ga bodo bolje razumeli. Kdor se z ravfovcem in barabami pajdaši, ne zasluži, da se z njim govori drugače kakor se govori z barabami. To si zapomnite, »gospodje« Metnitz, Lemiš in tovariši!

Prvi odgovor na nemško hecarijo.

Nemškonacionalni komediji, ki se je v nedeljo vršila v Sinčivasi in so jo hinavski naslovili »Kärntnertag«, smo takoj v sredo nato v Velikovcu dali primeren odgovor. Narod. dom je bil natlačeno poln občinstva, le iz velikovške okolice. Bilo je nad 300 slovenskih kmetov. Na naš shod je prihitel tudi voditelj koroških Slovencev: dr. Brejc.

V svojem navduševalnem govoru je dr. Brejc naglašal, da je vedno pripravljen stopiti nasproti nemškonacionalnim voditeljem, ako mu jamčijo s častno besedo, da more z zdravimi udi oditi. »Jaz zastopam le pravico, pravica pa se ne da zlomiti, da se pripogniti, ali zmagala bo kljub Metnitzem. Dobernigom in vsem drugim vsenemcem.«

»Koroško Korošcem«, kriče ti ljudje: ali kdo goni Korošce iz dežele: dr. Kušaja, dr. Ilavnika, dr. Zilana, dr. Šavbaha, dr. Ellerja, dr. Cvitarja, dr. Sitarja! In hinavci kriče: Koro-

ško Korošcem: To je brezmejna hinavščina, s hinavščino se odlikuje naš liberalizem. Koroško Korošcem kriče, ali sami imajo v svoji sredini vse polno tujcev, tudi Kranjcev: Metnitzov kompanjon dr. Knapič je rojen Ljubljancan! Da jih ni sram slovenskim kmetom, ki razmer ne poznajo, praviti take stvari v obraz! Slovenskega kmeta hočejo imeti neumnega, naj bo še naprej brez šole, da jih ne razume, da bo še naprej hlapčeval, da ga bodo še naprej s peto teptali, kakor tisoč let že. Tudi mi smo za to, da se otroci uče nemški, a za nemške neumnosti nismo.

Slovenske sodnike so poslali iz dežele, ki je zdaj polna nemških. Celo voditelj nemške stranke v deželi: Hönlinger — ni Korošec. In ti Nekorošci so protestirali v Sinčivasi zoper Nekorošce.

Hočejo li ti ljudje Koroško zagraditi s kitajskim zidom? Že Kitajci so se toliko spametovali, da ne vzdržujejo več tega zida. Koroško pa hočejo Nemci obzidati! Ljudstvo hočejo goljufati, da bi ne vedelo, pri čem da smo. S shodom v Sinčivasi smo zadovoljni. Protestiramo pa proti temu, da se naših ljudi ni pustilo noter, da jih niso pustili govoriti, da se je naše ljudi radi patriotskih klicev metalo ven! Slovenci so peli cesarsko pesem, nemški narodovci pa Wacht am Rhein! Avstrijci smo mi, nemškonarodovci pa delajo na to, da Avstrija razpade. S svojim delom ubijajo državo. V XX. stoletju je izključeno, da bi se kak narod dal še s silo raznaroditi: Nemci to vedo. Ako kljub temu ne puste priti do miru, tedaj je njihovo počenjanje protipatriotsko, izdajalsko, in mi si prepovedujemo, da nam ta sodrga očita, da nismo patriotje! Za nas nikjer bivanja, obstanka, razen pod žezlom Habsburžanov, mi nimamo nič iskati v Italiji, nič v Srbiji, nič v Rusiji: zato hočemo biti Avstrijci, iz srca prepričani, posebno še raditega, ker je vladarska rodbina verna in katoliška.« (Burno odobravanje!) — Zato posebno pozdravljamo bodočega vladarja Franca Ferdinanda, kateri se nikoli ni sramoval, javno kazati svoje prepričanje! (Viharno odobravanje!) Ker je vladarska rodbina katoliška, bo tudi pravična, zato vemo, da pride dan, ko zmaga pravica, da pride do pravic tudi Slovenec na Koroškem. Nemškonacionalci to vedo in zato tulijo!

Ali res Germanija trepeče pred menoj? Shod v Sinčivasi je bil naperjen le proti meni. Jaz grem naprej svojo pot z nevpogibno energijo in se bom boril za vas (Burno odobravanje) po svojih slabih močeh. Naša politika se izpreminja, in to vznemirja nemškonarodovce. Časi so minuli, ko se je za nas delalo le z diplomatskimi potezami, danes je na čelu slovenske delegacije na Dunaju mož, ki je dejal: »S slovenskimi Korošci stojim in padem« in bo držal svojo besedo. Nemškonarodovci kriče; to je vsaj nekaj. Kjer je vse v redu, ni treba krika, ali v deželi je nekaj gnjilega in bolj ko se stvar brodi, bolj smrdi, smrdi iz Koroške ven.

Pred leti so nemškonarodovci molčali in noben človek ni vedel, kaj se na Koroškem godi? Zdaj smo jih izvabili, oni morajo zagovarjati, in dno smo sodu izbili s knjigo: »Aus dem Vilajet Kärnten«. Zdej pa tat vpije: »Držite tatu!« Na Koroškem se mora napraviti red, kakor je red drugod.

Z zadoščanjem sprejememo izjavo nemškonarodovcev, da sprave nočejo! Ali se bo morebiti vse rešilo z orožjem? Mi gledamo mirno v bodočnost; bolj ko nasprotnik agitira, boljše stoji naša stvar! Na dolgo je nemogoče, da bi vlada samo gledala zraven in nič ne storila. Zdej ne kličemo samo mi, Nemci kličejo še glasneje, in vlada mora posredovati. Nas se ne bo poteptalo, če nočemo sami biti poteptani. Ako pa Slovenci sami hočejo, naj jih vzame vrag. To vem, da smo na Koroškem v dobi, ko se odločuje usoda koroških Slovencev. Že 1300 let traja ta prepir; nekaj je šlo počasi, zdaj gre vse hitreje, in mi še doživimo, da se narodno vprašanje na Koroškem reši. Zato smo mi poklicani, nastopiti za pravice koroških Slovencev. Tega se moramo zavedati in ne

smemo zabiti, da je od tega, kar delamo mi, odvisna usoda našega naroda. Vojska pa je izgubljena, če se v zadnjem trenutku ne zmaguje. Vzemimo si v zgled od naših renegatov: nemškutarji so jedro nasprotno armade; ko Slovenec postane nemškutar, postal je iz njega vrag in nemški narodovci vedo, da je njihova moč v nemškutariji. Če bi meni bila dana oblast, napraviti volilni red: ga čisto naravno tako napravim, da nemškonarodovci sfrče iz dežele ven! Potrebujemo le volilnega reda, po katerem volijo skupaj tisti, ki vkup spadajo. Nemškonarodovci nesramno zlorablajo svojo moč, zato zahtevamo nov, pravični volilni red za deželni in državni zbor. Proč tudi s kurijo veleposestnikov! Deset mandatov imajo v deželnem zboru, Slovenci imamo pa dva. Ne bi rekel nič, ko bi se veleposestvo zavedalo svojega zgodovinskega poklica. Veleposestvo je dobilo svoj privilegij, da med strankami in narodi posreduje. Ali naši grofi in baroni so se postavili na eno stališče z nemškonarodno stranko, s tem so si podpisali obsodbo na smrt, postali so demagogi in torej nimajo več pravice do svoje predpravice. Dajte le mandate kmetom, nemškim in slovenskim. (Viharno odobravanje.) Ko bo prišel kmet h kmetu, ne bo zbor podoben shodu v Sinčivasi, sporazumeli se bodo. Nemškonarodovci na žive od prepira. Nemški kmet bo rekel: »Ne vem, zakaj bi ti Slovenec pred sodnijo ne smel govoriti slovenski in zakaj bi te tvoj advokat ne smel zagovarjati slovenski! To se da lahko urediti.« Nemškim doktorjem in profesorjem pa to ne ugaja, vsako pogajanje se odklanja, vas zaničujejo, ko se poslužujete svojega jezika. Držite vkup slovenski kmetje in delavci! Mir bo v deželi, če vržete tiste vun, ki žive od narodnega prepira.« (Dolgotrajno in burno odobravanje!)

O nadaljnem poteku shoda poročamo prihodnjič. Sprejeta je bila soglasno in med velikanskim navdušenjem sledeča resolucija:

1. Nad 300 zastopnikov slovenskega velikovškega okraja se iskreno zahvaljuje vodstvu političnega društva, zlasti voditelju dr. Brejcu za vestno in neustrašeno zastopanje naših pravic in mu popolnoma zaupamo!

2. Ogorčeno protestiramo proti vdiranju Nemcev v slovensko ozemlje, kakor se je to zgodilo preteklo nedeljo v Sinčivasi.

3. Nadalje ogorčeno protestiramo, da vsled brutalnosti Nemcev in prikrajševanja besede ni prišla volja večine slovenskih udeležencev do veljave.

Konstatiramo, da to ni bilo nobeno redno glasovanje.

4. Ogorčeno protestiramo zoper pristansko postopanje vladnih organov, zlasti zastopnika policije, policijskega koncipista dr. Junowicza.

5. Z največjim ogorčenjem protestiramo, da se je zaradi patrijotičnih medklicev slovenske udeležence s silo odstranilo, ne da bi jih bil vladni zastopnik vzel v varstvo.

6. Končno slovesno protestiramo zoper vse krivice, ki se nam godijo na vseh poljih javnega življenja in najodločneje zahtevamo od deželne in centralne vlade, da energično poseže vmes in tudi na Koroškem uvede vsaj kolikortoliko ustavne države vredne razmere.

Ta shod je bil šele prvi odgovor slovenskega ljudstva na nemške hujskarije in uvod za velik naroden tabor, kjer bodo v imenu slovenskega ljudstva govorili Slovenci in ne Nemci in nemškutarji.

Naše poštno zadeve.

V naši ljubi Avstriji je pač že tako: Albanskim razbojnikom, ki niso plačali naši državi nikoli vinarja davka in ga nikoli ne bodo, ki ji niso dali ne enega vojaka in ga nikoli ne bodo, ponujajo naše oblasti vse mogoče udobnosti na zlatih krožnikih, mi Slovenci, najzvestejši narod v državi, moramo prosjačiti za vsako drobtinico pravice, kakor pes za kost! V velikonočni številki »Slovenca« beremo slučaj nekega g. J. P., ki

je moral poslati denar v Ljubljano pod nemškim naslovom, ker ga sicer prejeli niso. A ta slučaj, ki se približa kot nekaj nenavadnega, je žal, vsakdanji dogodek na Koroškem. In če se kje še dobi nemško-slovenska nakaznica, jo je odpošiljatelj vendar dolžan izpolniti v obeh jezikih, sicer jo uradnik lahko zavrne. To je določba, ki je le mogoča pod mnenjem, da je nemščina državni jezik. Zakaj, kako sicer pridemo Slovenci do tega? Kako bi kak kmet, delavec, ki niti nemškega izraza za dotično vsoto ne pozna, storil to? Že enkrat smo opozarjali naše poslance na to določbo. Ko bi se pobrigali tudi za take reči, zakaj ob dosedanji »velikopotezni« politiki se bomo naposed koroški Slovenci pogreznili v nemško blato!

Obračamo se tudi na novega poštnega višjega ravnatelja v Celovcu, čigar objektivnost hvalijo. Naj prepove uradnikom, da bi delali strankam nepotrebne težkoče. Ali so uradniki za to plačani? In še o neki stvari so nam došle pritožbe. Župni uradi morajo podpisovati raznim vdovam pobotnice, ko dvigajo malenkostne pokojnine po rajnih, pri delu ponesrečenih možeh. Marsikaka žena ne zna pisati. A ta uradnik zahteva, naj naredi križe pri župnijskem uradu, prihodnji mesec zahteva drugi, da jih mora narediti pred njim na pošti. Stranke imajo sitnosti in ne vedo, kaj je pravilno, župnik pa tudi ni vseveden in ne ve, kaj bo zahteval mogočni uradnik pri blagajni. Ali tukaj res ni določenih in enakomernih predpisov? Kako potem ravna vsak uradnik drugače? Naj gospod višji ravnatelj tudi to uredi. Pred vsem pa naj naroči, da imajo vsi uradi vse tiskovine vsaj dvojezične, če jih država res v samoslovenskem ne izdaja, kar pa je brez primeren škandal za državno upravo, ki si vsak kos papirja da drago plačati. Naj pa imajo v zalogi ne le nakaznice in spremnice, ampak tudi vozne listke za pošiljanje tovorov po železnici. Teh brž na vsem Koroškem dvojezičnih ni mogoče dobiti! Naši ljudje pa naj res tudi dvojezične zahtevajo, da jim na poštah ne strohne.

Politične vesti.

Čehi začno boj tudi v delegacijah.

Čehi hočejo zanesti boj proti vladi in Nemcem tudi v delegacije. Minolo nedeljo je govoril v Smichovu češki narodni socialist poslanec Klofač o političnem položaju. Obžaloval je medsebojne strankarske boje med Čehi v času, ko bi bila edinstvo tako potrebna. Politika ministrskega predsednika grofa Stürgkha in zunanjega ministra grofa Berchtolda je protislovenska in protiljudska. Nezadovoljnost nad to politiko je treba izraziti tudi v delegacijah. Čehi se niso desetletja borili zato, da bi v kritičnem trenutku zatajili, kar je najgloblje prepričanje vsakega Čeha. Sedaj je čas, da Čehi odkrito in povsod, tudi v delegacijah, izjavijo, da hočejo ostati predvsem dobri Čehi in dobri Slovani in da se čutijo ogrožene v svojih interesih in svoji bodočnosti.

Nevaren položaj v Albaniji.

Dunajski listi so priobčevali silno razburljiva poročila, da so črnogorske čete prekoračile mejo med Črnogoro in Albanijo, kakor jo je določila londonska konferenca, ter da je poveljnik skadrške mednarodne posadke Philipps že poslal 1000 mož proti črnogorski meji. Te vesti so se izkazale sedaj kot popolnoma izmišljene, tako, da se je čutil celo minister zunanjih stvari prisiljen, da jih dementira. Po tem uradnem dementiju avstro-ogrskega zunanjega ministra črnogorske čete niso niti za korak prestopile nove črnogorsko-albanske meje, temveč so zasedle edino le ono ozemlje, ki je pripadlo po sklepih londonske konference Črnigori. V tem ozemlju so črnogorske čete, kar je bilo edino pravilno in tudi potrebno, napravile mir in red, pri čemur je prišlo do manjših prask z arnavtskim prebivalstvom v onih predelih. Resnica pa je nasprotno, da se je na albanskem ozemlju vzdignilo pleme Kastratov proti albanski vladi. Pred tem plemenom obstoja nevarnost za Skader in za položaj v vsej Albaniji. Zato je tudi skadrski poveljnik Philipps v spremstvu manjšega oddelka mednarodne skadrške posadke odkorakal proti ozemlju plemena Kastratov,

da jih pomiri. Kakor je torej razvidno, obstoji nevarnost le za Albanijo v Albancih samih.

Albanija mobilizira.

Ministrski svet je sklenil delno mobilizacijo. Za enkrat pokličejo pod orožje 20.000 mož.

Vojska v Ameriki.

Med Zedinjenimi državami in državo Mehiko so že dalje čase razmere napete in kakor je bilo pričakovati, je vojska, za katero so v Zedinjenih državah zelo navdušeni, že izbruhnila. Ameriške bojne ladje so priplule pred Vera Cruz, zavzele mesto in izkrcale 1200 vojakov, ki so mesto zasedli.

Turške nasilnosti proti kristjanom — Turki zopet ropajo, more in požigajo ter onečaščajo ženske.

Iz turške Tracije prihajajo strašna poročila o turških grozovitostih in nasilnostih, ki jih izvršujejo krvoločni Turki nad kristjanskim prebivalstvom. Ni čuda torej, da prihajajo vedno bolj pogosto poročila o neprestanem izseljevanju Grkov in kristjanov sploh iz Tracije. »Agence d'Athenes« piše: V vasi Sultan Čiflik so vdrli tudi 20. t. m. v grško cerkev, in sicer ravno med cerkvenim opravilom. Oropali so duhovnika obleke, izpraznili so vse predale, pobrali ves denar in posodo ter nato onečastili v cerkvi več žensk. Prebivalci so prosili za pomoč ekumenski patrijarhat. — V Midiji ob Črnem morju je pripravljen parnik, ki bo sprejel od turških oblasti izgnane kristjanske prebivalce iz sosednih vasi. — V Kurudere pri Lozengradu so vdrli turški roparji, ki so vas oropali in požgali. Mudir sam je ubil lastno-ročno kristjanskega duhovna. Tudi vas Jandiköi je zadela ista usoda. Položaj postaja vedno bolj resen, vse kristjanske cerkve so zaprte in ljudje, ki se strahoma skrivajo pred krutimi Turčini, ki so postali zopet prejšnji roparji in nasilneži, strašno tožijo o neznosnih razmerah.

Šolstvo.

Šolsko oblast vprašamo! Iz Kotelj se nam piše: Sicer ni bila dosedaj še nikdar naša navada, da bi bili zabavljali čez šolo, nasprotno, vedno smo jo čislali, ker je vsaj v nekoliko namenu, izobraziti mladi naraščaj, služila, s tem pa seveda še ni povedano, da se sploh nismo zanimali za pouk, za napredovanje naših malih. Opažamo vobče, da znajo šolarji zmiraj manj. Zakaj? Je jasno! V prvem razredu se še poučuje nekoliko v slovenskem jeziku, v drugem pa izključno nemški. Zdaj pa vprašaj kakega pobalina, če kaj razume, kar gospod učitelj govore zunaj pri deski, pa bo odkimal in žalostno pbesil glavo. Kdor ima vsaj nekoliko pameti, Nemeč bi rekel, »Hausverstand«, bo razumel, da se otrok ne more naučiti kaj, če ne razume. Naj se vsaj toliko pove slovenski, da si bo vsak nekoliko na jasnem, o čem da se govori. Čuden je način, kako pri nas poučujejo petje. Tisti, ki kažejo, da imajo posluš, stopijo ven k mizi in se učijo peti, drugi morajo sedeti v klopih in se učiti — kaj drugega. Zdaj pa poglejmo v izpričevalo zadnjih. Videli bomo slabe rede. Sploh ne razumemo, zakaj da sploh dobijo rede, ko nič ne pojejo. To se mora na vsak način predelati! Pred leti je bilo tudi še navada, da je daroval g. učitelj dve uri na teden v svrhu, da se nauče otroci tudi pismene slovenščine. In sedaj? Ne duha ne sluha. V spričevalu je pri šifri »zweite Landessprache« dolga črta. Gotovo se je vse naredilo po pravilih?! Še nekaj! Mali podredneži se pač kaj radi včasih zbijejo. Hudobni dražijo miroljubne in slabiče. Kam se pa naj obrne taka sirota, če ne k učitelju? Vzemimo slučaj, da se gre dotičnik pritožiti, pa ne zna toliko nemški, da bi se mogel izraziti. Učitelj: »Sprich deutsch!« — Otrok: ». . .« — Učitelj: »So! Kannst wieder gehen!« Po kakem pravu se ta zares otročja razzodba izvršuje, bi radi vedeli. Da, po koroškem! Ker ne zna nemški, se mu ni godila krivica, hitro ko zna, je stvar druga. Strašanska logika! Sicer pa prosimo tudi krajni šolski svet, da stori tu resne korake.

»Es sind Beweise da!« da se otroci v št. J. nič ne priučijo nemščine; tako pravi gospodič M. Blaž. Mi občani pa, ki smo z lastnim denarjem in s svojimi žulji v potu

svojega obraza gradili svojo šolo, pa pravimo: Es sind Beweise da! da znajo slovenski otroci na slovenski šoli v Št. Jakobu več nemški, kakor sin slovenske matere slovenski, kateri povrh temu stoji tik pred izpitom za javen pouk iz slovenskega jezika na ljudskih šolah. Es sind Beweise da, da niti stavka ne govori ali piše pravilno, poučuje pa že tri leta v slovenskih urah, otroci iz slovenske šole pa pohajajo nemško gimnazijo in nemško učiteljsiše. Es sind Beweise da!

Matere, ki imajo svoje otroke rade, jim dajo za okrepljeno dobrega mleka s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo.

Kathreinerjeva se po slavnem Kathreinerjevem načinu pripravila iz najboljšega sladu in je že 23 let zdravniško priznana krepična pijača.

Pri nakupu se mora vedno izrecno zahtevati pristna Kathreinerjeva v zaprtih zavojih s sliko župnika Kneippa.

Dnevne novice in dopisi.

Cesar obolel. Cesar je obolel na pljučnem katarju. Zdravi ga njegov zdravnik dr. Kerzl, ki je pritegnil tudi dr. Ortnerja. Cesar je pa sicer dobre volje in redno kakor sicer zahaja v pisarno in opravlja svoja dela ter daje tudi avdijence. V inozemstvu so se o cesarjevi bolezni širile zelo vznemirljive vesti z ozirom na visoko starost cesarja. Vsa poročila pa pravijo, da se obrača cesarju na bolje. Kako sodijo o našem blagem cesarju v drugih državah, en zgled. Francoski list »Excelsior« piše povodom cesarjeve bolezni: Vesti, ki so se razširile tu včeraj o obolenju avstrijskega cesarja Franca Jožefa I., so vzbudile tukaj povsod globoko sočustvovanje. Vesele nas zadnje pomirjevalne vesti, iz katerih sklepamo, da bo cesar bolezen premagal in v kratkem zopet okreval. To žele njegovi podaniki, želi pa to tudi vsa Evropa, ki je dolžna staremu monarhu veliko zahvalo za vzdržanje miru v Evropi.

Spomin na zadnje vstoličenje koroških vojvod dela koroškim Nemcem silne preglavice, posebno ker Slovenci nismo nanj pozabili. Za Dobernigom, dr. Wuttejem in drugimi je priromal v nedeljskih »Štimcah« dr. Graber, da pomaga s sveta spraviti zgodovinsko resnico. Ker dosedanji poskusi raznih nemških »učenjakov« niso imeli uspeha, je ubral novo pot. Vsi ti obredi, pravi, so imeli namen, da bi vzeli zlim duhovom, na katere so verovali v starih časih, njihovo moč nad ljudmi. Vse da je imelo ta namen, tudi da je kmet čakal na knežjem kamnu s prekrizanimi nogami, da je potem vojvoda udaril, da, celo to, da so zažigali kresove, da so smeli nekateri, kot poročajo, kositi med obredom, da se je vojvoda vsedel na kmetovo mesto, vse, prav vse je imelo namen zlim duhovom jemati njihovo moč nad ljudmi. »Vstoličenja« sploh ni bilo, le zaradi teh ljubih zlih duhov so menda hodili še pred 500 leti koroški vojvode na Gosposvetsko polje! Vse privlečejo na pomoč, da bi popačili in prikrili našo zgodovino, le tega se ogibljejo, da so Slovenci svojemu vojvodi v svojem jeziku izročali oblast in zahtevali veljavo svojemu jeziku celo pred rimskimi cesarji! Ali ni tudi ta del obreda imel braniti pred zlimi duhovi,

učeni nemški gospodje? Zdi se nam, da bolj kot vsi drugi! Kako naj človek smatra za znanstvenika moža, ki, kakor dr. Graber dela, takoj v uvodu očita, da uganjamo s spominom na ono lepo dobo »nationale Verhetzung«, da motimo (!?) narodni mir na Koroškem in da pripravljamo tla za jugoslovansko državo? Učenec in drug Dobernigov nam razlaga obrede pri vstoličenju! Hvala za dobro voljo! Vpijete, kolikor vam drago, zgodovine ne prevpijete, ki nam glasno kliče v spomin stare naše pravice, izgubljene vsled naše popustljivosti, glasno pa nas tudi zove na krepak odpor in čvrst boj, da si ohranimo, kar jih še imamo, in priborimo vse, ki nam gredo kot istovetnim državljanom.

Nasilnost v avstrijskem vilajetu. »Slovenec« je pred kratkim poročal: Škandali na Koroškem. V Sinčivesi, ki je v slovenskem volilnem okraju (predvor nemške velikovške podivjanosti. Op. por.), ni hotel povelikonočni torej zjutraj dati neki nemški nacionallec v kroju železniškega uradnika dvema slovenskima potnikoma vozni listkov v Celovec. Isti potnik, ki je topot zahteval slovenski vožni listek, je tudi pred tedni bil v Sinčivesi in zahteval slovensko vožni listek »v Celovec«, a takrat mu je isti uradnik odgovarjal: »Cilli, nicht wahr?« Tokrat pa je igrajoč hinavsko dobrotnost pritril k blagajniškemu okenču tri sluge (s a m e d o m a č i n e S l o v e n c e !), od katerih sta prva dva izjavila, da ne vesta, kam hoče potnik (?), tretji pa je končno potnikovo zahtevo raztolmačil v pravično nezadovoljnost uradnikovo. Tako smejo na Koroškem javni uradniki (uniformirani mladiči!) žaliti Slovence na lastni zemlji! Kdaj bo temu konec? — Pripomba: Isti možiček z rdečo službeno čepico je nekaj minut zatem na peronu junaško demonstriral zoper to slovensko družbo (poslušajte pazljivo!) — z živžganjem izdajalske »vahtarce«. Mi smo mu seve tega konjička radi privoščili — smešnežu otročjemu.

Klic koroškega Slovence vsem Slovincem. Slovenski Straži v Ljubljani je poslal Janček Revček iz Celovca 5 K z naslednjim pozivom:

Za petstoletnico spomin beličev 500 sprejmi »Straža«, enak stotisočerih čin naj domoljuba čut izraža.

Pol milijona kron potlej v blagajno, Straža, se ti steče, po naši le se zemlji vsej tak knežji sprožaj dar goreče.

Pri drugih sprosi primanjkljaj, kdor sam ne zmore 500 dati, nikjer ne bo družine naj, ki 500 ne bi hotela zbratil!

»Slovenskega ozemlja na Koroškem ni«, trdijo Štimce z dne 22. aprila, le nemško in pa dvojezično! Ali je sploh kje še enojezično ozemlje, razen nemško: Če kje živi le en nemški iblajtar ali oštir, je že mešano ozemlje! Vse to radi ljubega miru s Slovenci, ali ne?

Odlikovanje. Deželna vlada je podelila cerkovniku v Dvoru gosp. Janezu Marko za 40 letno zvesto službovanje častno kolajno (medaljo).

Zna rusko in razume hrvatsko! Laški listi so silno ogorčeni, ker je opatijski župan dr. Štanger pozdravil italijanskega ministra zunanjih del di San Giuliana ob njegovem prihodu v Opatijo v hrvatskem jeziku. Minister pa radi hrvatskega pozdrava ni bil čisto nič užaljen, nasprotno, bil je zelo prijazen in je na hrvatski pozdrav odgovoril: »Prav dobro sem vas razumel, dasi ste govorili hrvatski. Hrvatski jezik mi ni tuj. V mladosti sem se učil ruski, a hrvatski jezik je tako zelo podoben ruščini.« Nato je minister še vprašal župana: »Kakšne narodnosti je opatijsko prebivalstvo?« — Župan mu je odgovoril: »Prebivalci so sami Hrvatje in nekoliko priseljenih laških trgovcev.« — Župan dr. Štanger je govoril resnico in zato se jeze laški listi, ker bi radi imeli, da bi San Giuliana nalagal, da je Opatija — italijanska.

Klasifikacija konj se vrši v Celovcu na konjskem sejmišču v šentvidskem obmestju za sledeče občine: Dne 10. maja za občino

Št. Peter pri Celovcu, dne 12. maja za občino Zrelc, dne 13. maja za občino Trdnjavo in Vetrinj, dne 14. maja za občino Trnjava (Anabihl), dne 15. maja za občino Žihpolje in Šmartin pri Celovcu, dne 16. maja za občino Krivavrba, Št. Peter na Bihlu in Št. Rupert pri Celovcu in dne 18. maja za občino Dhorše.

Klasifikacija konj v Blatogradu se vrši ob 7. uri zjutraj, in sicer za Šmartin na Dholici dne 19. maja in za Pontfeld in Poreče ob jezeru dne 20. maja; v Gospa-Sveti pa dne 22. in 23. maja za Gospa-Sveto, dne 25. maja za Št. Tomaž in dne 26. maja za Otmanje.

Grabštanj. (Klasifikacija konj) bo za Grabštanj dne 4. majnika zjutraj, za Medgorje dne 5. majnika, za Radiše dne 6. majnika in za Pokrče 7. majnika.

Hodiše. (Klasifikacija konj) za Hodiše bo dne 8. majnika, za Otok dne 9. majnika in za Skofiče dne 11. majnika.

Kotmaravas. (Klasifikacija konj) za Kotmaravas in Zg. Vesco se vrši dne 28. maja.

Borovlje. (Klasifikacija konj) za Borovlje, Slov. Plajberk in Sele bo 29. maja, dne 30. maja za Podljubelj, dne 2. junija za Bistrico v Rožu in Medborovnico in dne 3. junija za Šmarjeto in Svetnovas.

Za v letu 1913 po toči oškodovane kmete občin Blato, Bistrica, Št. Daniel, Libuče in Prevalje dovolila je c. kr. vlada 20.000 kron podpore, kateri znesek je že odkazan c. kr. okrajuemu glavarstvu v Velikovcu. Za občino Žvabek je ta akcija v teku in bo v kratkem času rešena. Občina Libeliče pa se glede po toči leta 1912 napravljene škode ni oglasila, a je vlada na prošnjo poslanca Grafenauerja tudi v tej občini odredila tozadevne poizvedbe. Kmetje se naj torej pravčasno oglasijo pri občini, kjer jih bo c. kr. vlada gotovo podpirala in tudi njim odkazala prepotrebno pomoč. Z naprej naj pa kmetje v takih slučajih pogledajo nekoliko v občinsko pisarno, ker tudi najskrbnejši človek lahko kako reč pozabi storiti. Z zvonenjem po toči je pa težko pomagati.

Častno naročilo. Celovski akademični kipar Al. Progar je dobil od c. in kr. komornika grofa Bela Somsich v Babosci na Ogrskem naročilo, da napravi za tamošnjo župno cerkev prižnico.

Na zastrupljenju je umrla v celovski bolnišnici 15. t. m. žena celovškega magistratnega uradnika Filipina Stromberger.

Morilca Laschitz, ki je umoril deklico Finding, so pripeljali 20. t. m. v celovski garnizijski zapor. Uklenjen je v verige in zastražen od dveh mož v celici.

Samomorilni poizkus. Dne 20. t. m. je prišlo 19 do 20 letno dekle Barbara Zendath v trgovino pri Kellermannu v Koldvorski ulici in si je izbrala pod pretvezo, da gre v Albanijo, revolver, ga nabasala in se ustrelila v desno stran prsi. Z rešilnim vozom so jo odpeljali v bolnišnico. Dekle je bilo na slabem glasu in mu ni bilo več do življenja.

Poizkušen samomor vojaka. Infanterist Rihard Suher iz Št. Vida ob Glini, ki je služil pri 2. bataljonu 7. pešpolka v Celovcu, se je dne 20. t. m. ob 5. uri zjutraj ustrelil s službeno puško v leva prsa. Hotel je izprožiti še en strel, pa je bil za to že preslab. Žalostne družinske razmere so ga tako razburile, da je segel po orožju.

Aigner na begu. Znani dr. Aigner, ki je govoril v Celovcu in Beljaku proti Lurdu, je poskusil svojo srečo tudi v Roršahu v Švici. Razljučeni zborovalci so pa dohtarja pognali nazaj v Monakovo.

Nepremišljena šala. 23 let stari slikarski pomočnik Janez Grossmaier je slikal v nekem celovškem hotelu. Po dokončanem delu 20. t. m. se je hotel za šalo popeljati po držaju na stopnicah z drugega nadstropja do tal. Pri tem je izgubil ravnotežje in padel na dvorišče. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

Žrtev viharja. V splitsko luko ob otoku Braču v Dalmaciji je močna bora prignala čoln, v katerem je sedel čisto sam, brez vesla, 15leten deček. Fant je prestal na viharjem morju tak strah, da mu je vzelo marn.

Z Ojstrice. Kot oskrbniku župnije Ojstrica mi je poverjena v oskrbovanje tudi mala župnija Sv. Lovrenc. Ta župnija baš

zadnja leta po zaslugi renegatskega učitelja močno napreduje v nemčurstvu in brezverstvu. Prepokorni sluga Schulvereina in Südmarke jako skrbno čuva, da ne bi g. katehet s slovenskimi otroki izpregovoril kake slovenske besede. — Bil sem komaj štirikrat v št. Lovrenški šoli, kar dobim od načelnika krajnega šolskega sveta neko nedostojno, napak kar mrgolečo pisarijo, v kateri se mi prepoveduje v šoli slovensko govoriti! Ne meneč se za tako skrpucalo, sem pustil i nadalje slovenskim otrokom moliti slovenske molitvice v slovenščini, v njihovem materinem jeziku! Pa glejte predrznost renegatov! Prošli teden dobim od kn. šk. ordinariata pritožbo, na katero naj se — zagovarjam. Naj sledi pritožba v popolnem prepisu, da se spozna duševna revščina nemčurskih mogotcev. Učiteljeva ortografično sicer pravilna, kaže juridično velikansko nezmisel!

»Nachdem an den hier Religionsunterricht erteilenden Seelsorger J. K. Provisor in Kienberg durch den Ortsschulrat ein »Auftrag« vom . . . ergangen ist, den Religionsunterricht in deutscher Sprache zu erteilen, derselbe jedoch unberücksichtigt wurde, erlaubt sich gefertigter Ortsschulrat an den k. k. Bezirksschulrat in Wolfsberg das Ansuchen zu stellen, das weitere über diesen Punkt zu verfügen.«

Podpisi.

Načelnik pa še pristavlja, pišem čisto original, da se spozna njegova nemška revščina: »Es muß ein einhalt gethan werden sonst können wir die meisten gehen dan muß der Spruh war werden wie der harah gesagt hat bei der Ban komiesion sol der Lehrer den Reglionsunterricht halten den Proviesor ganz verbiten den Eintritt sonst werden wier beim Boden werden. Obman.« — Na ta dva oslovka dopisa sem že pošteno odgovoril i ordinariatu i krajnemu šolskemu svetu v Volšperk. Tukaj samo še kratko pojasnilo, da bo znala slovenska javnost soditi, kako daleč sega terror teutonius! Št. Lovrenška fara ima tretjino ljudi, ki se čutijo in govorijo slovenski, so tudi naročniki »Mira« in »Mohorja«. Letošnja velikonočna spoved je pokazala, da je govorilo več kakor 60 ljudi slovensko pri spovedi. Pri nedeljskih božjih službah se redno in zmiraj oznanilo in evangelij prebereta v obeh jezikih. Pridiguje se dvakrat nemški, enkrat slovenski. Nekí oče je imel toliko poguma in slovenske zavednosti, da me je naprosil, naj bi njegove otroke tudi v slovenščini učil, ker se doma govori in moli samo slovenski! — To so suha, a jasna fakta, da je fara mešana; da torej vnebovpijočo krivico delajo oni, ki hočejo siloma zadušiti in zatreti slovenski živelj te fare. Jasno kot beli dan je pa tudi, da gospodje kateheti na tej šoli rabijo samo svojo pravico, če imajo korajžo govoriti slovenski s slovenskimi otroci! Kljub prisluškavanju na vratih, kako g. katehet govori v šoli, ga ne boste zatrili! Renegatom veljaj: Der Horcher an der Wand hört seine eigene Schand! Morda pa renegatje in nemško-liberalni krajni šolski svet nameravajo v št. Lovrencu ustanoviti penzizonat alla grafica Latour, ki jo kličejo višje oblasti na pomoč zoper zavednega in neustrašenega slovenskega duhovnika?! Le tako naprej! A moje geslo je: umolknil bom takrat, kadar mi slovenski jezik iztrgate; za pravico pa raje bič, nego kloniti svoj slovenski neupogljivi značaj krivičnim nakanam!! — Slovensko ljudstvo, ti pa korajžo, ni se ti bati, dokler se bori za tvoje svetinje, za tvojo vero in jezik slovenski duhovnik, ki ne bo prodal svojega prepričanja za Judeževe groše, kakor delajo renegatje raznih branž!

Črna. Na velikonočni ponedeljek na noč je začelo goreti pri Erjavcu. Zgorel je hlev s hišo vred. Sodba vseh očividcev je, da bi bili lahko hišo rešili, če bi ne bilo požarne brambe. Ljudje so čakali za brizgalno, pa ta ni funkcionirala. Medtem pa je hiša začela goreti. Ko bi bil veter, bi jim bila brizgalna zgorela. Cel mesec je bila že pokvarjena; dali so jo k popravilu, potem pa ni bilo časa jo poskusiti. Knažpe, agitacija in volitve in heilanje ob slovenski pesmi je seveda bolj potrebno. Vodstva požarne brambe sploh ni bilo ob požaru zapaziti. Je bilo najbrž škripavo, ker je prej preveč heilalo. Pri požaru pa to nič ne izda. Delovno osebje pa je pridno delalo, le kake razlike od drugih

gasilcev ni bilo mogoče zapaziti. Ni nobene delitve dela, nobene prave razvrstitve; tega vsega je pa krivo vodstvo. Pri brizgalni se sploh, kakor je videti, nobeden ne spozna. Ko bi bilo začelo goreti v vasi, bi bila šla cela vas do zadnje bajte. Z vodstvom požarne brambe v Črni sploh nitiče ni zadovoljen, zato pa ni novih članov, stari so se pa naveličali. Dve vrsti ljudi je zraven, gospoda na eni strani, ki komandira, delavci na drugi strani, ki delajo in kimajo. Več pa je gospodov.

Bistrica v Rožu. (Kaj dela alkohol.) V petek, dne 17. t. m., se je v svojem stanovanju obesil fužinski delavec Valentin Fugger. Bil je pijači z dušo in telesom udan ter je pijan rad pretepal ženo in ji celo grozil, da jo hoče zabosti.

Dobrlavas. (K nemški hecariji v Sinčivasi.) Za civilno policijo ali pa takozvane »orduerje«-reditelje pri zborovanju nemško - nac. »Bauernbunda«, ki se je vršilo minulo nedeljo pri Leitgebu v Sinčivasi, so se dali postaviti tudi nekateri naših požarnih brambovcv iz Sinčevasi in iz Dobrlevasi, in sicer v uniformi, in za to se gre. Če pomislimo, kako nemotno vlogo so igrali ti ordnerji pri tem zborovanju, kako so vsakega Slovence, ki ni hotel mirno vtakniti v žep nesramnih psov celovških in velikovških komijev in drugih kulturanošev te vrste, kako so vsakega takega zavednega Slovence kratkomalo popadli in ga med rjoventjem in psovanjem tirali vun na cesto, tedaj se ne moremo dovolj zgražati nad tem dejstvom. Proti temu moramo z vso odločnostjo protestirati. Torej tako daleč je padla naša požarna bramba! Kdo bi si kaj takega mislil, da bo služila še kdaj njena uniforma »raufovcem« pri zborovanjih nemško - nac. stranke za stafažo! Torej tako daleč je padla naša požarna bramba, pri kateri je velika večina Slovencev, da njeni člani sodelujejo pri zborovanjih, kjer se, kakor se je zgodilo minulo nedeljo pri Leitgebu v Sinčivasi, nesramno hujska proti nam Slovincem, kjer se nas je brez vsakega vzroka imenovalo izdajalce domovine, nas, ki imamo politično geslo: Vse za vero, dom, cesarja, nas, ki smo celo trikrat na tem zborovanju odkritih glav peli cesarsko himno in klicali »živijo« našemu presvitlemu vladarju, nemško - nacionalna sodrga iz Celovca in Velikoveca pa je zvižgala med cesarsko himno in nas obmetavala z blatom! Torej na takem zborovanju smo videli uniformo naše požarne brambe, v službi naših najhujših narodnih nasprotnikov! Vprašamo, ali je požarna bramba morda kaka policija nemško - nacionalne stranke? Kaj ima požarna bramba opraviti s politiko? Ali je to še tista skupna humanitarna ustanova, kar naj bi bila in kar je bila dosedaj? Upamo, da se kaj takega nikoli več ne zgodi, da bi se na tako ostuden način izrabljalo in poniževalo uniformo požarne brambe za politične demonstracije proti nam, sicer bomo vedeli, kaj nam je storiti. Naravnost neverjetno pa je in našim očem nismo mogli verjeti, ko smo videli med temi reditelji v uniformi požarne brambe celo nekatere dobrolske rokodelce. Ali se ti ljudje res ne zavedajo, da so popolnoma odvisni od slovenskega ljudstva v okolici, ki jih lahko izstrada, če bi hotelo. Bega naj zahvalijo, da je naše ljudstvo tako potrpežljivo. A svarimo jih, naj se ne igrajo z ognjem, sicer se jim zna kaj pripetiti, kar jim gotovo ne bo prav.

Črna. (Vprašanje.) Zakaj pa šolski sluga ni volil; saj je vendar že čez leto dni v Črni? Ali nima obrtnega lista kot krojač in ona ne kot šivilja? Lani so uboge šivilje radi tega preganjali in šolski sluga je bil zraven. S katero pravico? Ali je mogoče kak drug vzrok da ne sme voliti, ki se pa davkoplačevalcem, ki plačujejo slugo, prikriva? — Več radovednih krojačev.

Brdo pri Šmohorju. (Sv. misijon. Katoličani, čujte, kaj delajo Südmarkovci!) Od 29. marca do 4. aprila je bil na Brdu misijon, ki so ga vodili očetje jezuiti iz Ljubljane, in sicer o. Alojzij Žužek in o. Janez Pristov. Pridige so bile zjutraj ob pol 7. uri in zvečer ob 6. uri, stanovski nauki pa ob 10. uri dopoldne. Čeravno smo imeli lepo vreme in vsled tega obilno dela na polju, je bila udeležba vsak dan zelo povoljna, tudi od strani mož in mladeničev. C. kr. gozdarji in nemčur-

ski učitelji so pa spet prav odkrito pokazali svojo protiversko barvo. Vkljub temu, da je misijon izključno verska prireditelja, so hujskali proti njemu. Že pred prihodom misijonarjev so pisali v »Bauernzeitung« in v »Freie Stimmen« in tudi osebno so strašili ljudi, češ da bodo znoreli, da se bode vsled misijona raznesel tifus; v šoli v Melvičah sta namreč zbolela nadučitelj in njegova žena na tej bolezni. Klicali so okrajnem glavarstvu na pomoč, od katerega so zahtevali, da mora misijon prepovedati. Politična oblast jim seveda zavoljo tega enega samega slučaja te usluge ni mogla storiti. — V svojem slepem sovraštvu zoper vero so se ti Südmarkovci spozabili tako daleč, da so hujskali može zoper žene, ki naj bi jim moške s silo (!) zabranili pot v cerkev. Ti hinavski »freiheits«-apostoli so torej hoteli, da bi se ženam vzela osebna prostost! V mirne družine bi radi zanesli prepir in motili hišni mir! — Tudi g. župnika so hoteli prestrašiti, da bi misijon odpovedal, pa so se pošteno urezali; župnik ni tako strahopeten, da bi se mu hlače tresle pred vsakim vsenemškim hujskačem. — Pa kako znajo ti »fortšritlerji« šele lagati! V tem so pa res mojstri. Lagali so pri okrajnem glavarstvu, da vlada med prebivalstvom velika nevolja nad misijonom, da je večina ljudi misijonu nasprotna; v resnici pa so bili razburjeni le gozdarji in nasprotni učitelji. Ti so pa res noreli od same jeze, da vsa njih hujskarija ni nič pomagala. Ko so videli lepo udeležbo pri misijonu, v svoji obnemogli jezi niso vedeli kaj početi. In tako se je zgodilo, da je bila med misijonom v gostilni pri Janšicu godba in ples. Prišli so našim nasprotnikom na pomoč Šmohorčani, ki so potem ponoči pred župniščem razgrajali, zvižgali in psovali misijonarje. Zgodilo se je to na cvetni petek v postu, na god žalostne Matere Božje. To je bila bržkone zahvala za nemško pridigo, ki je bila tisti večer. Si bo treba zapomniti! — Jasno je, da so bili ti kravali naročeni! Saj je eden izmed godcev sam rekel, da je žep plačan za to, da bo zgago delal. Od koga je plačan, tega sicer ni povedal, pa ni težko uganiti. — Kako »Freisinn« mladino pokvarja, kaže sledeči slučaj: Kaki štirje fantje so si dali besedo, da ne bodo šli k sv. zakramentom. Če bi pa kateri ne držal besede in vendar šel k misijonski spovedi, mora za kazen plačati pet litrov vina! No, s tem so sami pokazali, koiko so vredni, namreč nič več kot par litrov pijače. — Vsi poštene ljudje, so se zgražali nad temi dogodki; marsikateremu so se odprle oči, ki prej ni hotel verjeti, da se nemškim nacionalcem ne gre le zoper slovenščino, ampak tudi zoper vero. — Reči smemo, da je kljub hudemu nasprotovanju misijon prav imenitno uspel. 1300 ljudi je pristopilo k mizi Gospodovi. Ob sklepu pa je bilo naravnost ogromno ljudstva navzočega, ki je po sklepni pridigi v krasni procesiji spremljalo misijonski križ skozi Brdo in zopet nazaj v cerkev, ker se je pri slovenskem blagoslovu zapel »Te Deum« v zahvalo za veliko milost sv. misijona. S težkim srcem smo se ločili od misijonarjev, ki so si hitro pridobili srca vseh, tudi takih, ki so bili poprej njihovi nasprotniki.

Steckenpferd-

Illijnomlečnato milo

slej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Romanje na Sveto goro pri Gorici. Romarski vlak se odpelje iz Celovca dne 2. maja ob 10. uri 35 minut dopoldne, v Gorico dospe ob 2. uri 26 minut popoldne. Vračamo se iz Gorice dne 3. maja ob 2. uri 7 minut popoldne in pridemo v Celovec ob 6. uri 44 minut zvečer. Vozni listek dobi vsak udeleženec pri župnem uradu v kraju, kjer se je priglasil. Pripominjamo, da pčteka zadnji čas za priglasitev. Kdor se hoče tedaj udeležiti romanja, naj ne odlašaj, kajti na kolodvoru ali vlaku se vozni listki ne bodo več izdajali. — Slov. kršč. soc. zveza v Celovcu.

Slovensko čebelarstvo društvo za Korosko. Drugo povelikonočno nedeljo, dne 26. aprila, ima takoj po blagoslovu zborovanja podružnica Dobrlavas v »Narodnem

domu« v Dobrlivasi. Govornik iz Ljubljane predava: »o ravnanju z roji«. — Navrh: predavanje o alkoholu (s podobami). Vse zanimivo! — Isto nedeljo, dne 26. aprila popoldne točno ob treh: ustanovno zborovanje slov. čebelarstva podružnice »pri Gašperju« v Podsinjivasi (Rožna dolina). Vabljeni so čebelarji in prijatelji čebelarstva iz cele okolice. Na zborovanju bo tudi širokovno predavanje.

Šmihel nad Pliberkom. Izobraževalno društvo priredi shod na nedeljo dne 3. majnika z igro »Revek Andrejček« in govorom.

Radiše. Katoliško slovensko izobraževalno društvo na Radišah priredi svoj letni občni zbor dne 26. aprila 1914, t. j. drugo nedeljo po Veliki noči ob 3. uri pop. v svojih društvenih prostorih. Govori č. g. dr. Lambert Ehrlich, profesor bogoslovja v Celovcu. — Odbor.

Cerkvene vesti.

Župnija Grades je podeljena g. Al. Heuserer župnija Treffling g. Fr. Seirer, župnija Obermühlbach g. J. Coufal.

Sodalitas ss. Cordis Jesu za Zgornjo Koroško ima svoj sestanek namestu 22. aprila dne 29. aprila pri Sv. Lenartu ob Sedmih Studencih.

Nevarno obolet je župnik Janez Katnik v Kotljah. Inštaliran je bil šele 31. sušca. Duhovnim sobratom se priporoča za »memento in sacris«.

Letos se je pri vrelec Tolstovrške slatine popravljalo in toliko boljše, da je **Osetov vrelec** zmožen konkurence vseh drugih tujih voda. Tudi pri ceni se lahko meri z vsemi kislimi vodami. Priporočamo našim gostilničarjem in trgovcem ter vsakemu pivcu in abstinentu, da naroče in pije le edino to izvrstno slatino. Kdor želi, se mu pošlje tudi brezplačno poskušnjo.

Bencinmotor na 4 konjske moči, je po ceni na prodaj. Več pove Mihael Rebernik v Gradnici, pošta Zrelc pri Celovcu.

Lepo posestvo v bližini Št. Tomaža pri Celovcu se takoj proda. Več pove posestnik v Domačni vasi št. 8, pošta Škofjivdor.

Kn. Turjaško radioaktivno zdravilišče **TOPLICE na Kranjskem.**

Postaja Straža—Toplice na dolenski železnici. — Toplice z 38°C, dnevne dobave čez 30.000 hl radioaktivne tople vode, veliki kopalni bazeni, ločene kopele, močvirnate kopele, elektr. terapija, masaža, udobno urejene sobe, izvrstna restavracija. — Znamenja: Revma, protin, nevralgije (protin v kolkah), živčna slabost, histerija, ženske bolezni itd. — Prospekti pri upravi kopalnišča.

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.

Ni treba, da trpite

na skrinastih bolečinah, protinu in nevralgiji. Rabite

od zdravniških avtoritet priporočeni

CONTRHEUMAN

Pomirjuje in lajša bolečine, izsesava oteklino v členih, pospešuje njihovo gibljivost, odstranjuje neprijetno boleče srbenje ozeblin in preseneča z učinkovanjem pri utiranju, masaži in obkladkih. 1 tuba 1 krono.

Izdelovanje in glavna zaloga

LEKARNA B. FRAGNER-ja,

c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga III-203

Protivredplačilu:

K 1-50, pošilja se 1 tuba
" 5-—, " " 5 tub
" 9-—, " " 10 "

franko.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca.

Zaloga v lekarnah.

Posestvo z gostilno

pol ure od Poreč in 10 minut od postajališča oddaljeno, s celo gostilniško opravo in koncesijo vred, obsega 7 oral zemljišča in gozda, hiša in skedenj sta nova, je za ceno 28.000 K na prodaj. 7500 K lahko ostane vknjiženih. 10.000 K na roko, ostalo na obroke po 4 1/2%. Pojasnila daje M. Perč, šmartin na Dholci, pošta Poreče ob jezeru, Koroško.

Loterijske številke.

Gradec, 15. aprila: 55, 4, 24, 6, 38
Brno, 15. aprila: 22, 40, 74, 10, 32
Linc, 18. aprila: 54, 40, 47, 36, 67

Tržne cene v Celovcu

16. aprila 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	22	56	24	—	15	04
Rž	19	—	20	68	11	40
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	15	—	16	52	5	50
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	—	—	—	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	4	44	5	50	2	70
Deteljno seme	—	—	200	—	—	—
Seno, sladko	9	—	10	50	—	—
" kisló	7	50	9	30	—	—
Slama	6	50	8	20	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 "	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur.maslo (putar), 1 "	2	60	4	—	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 "	2	10	2	30	—	—
Sur. 1 "	1	90	2	10	—	—
Svinjska mast 1 "	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	13	—	20	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60	—	—
30 " " mehka, 1 "	2	50	3	10	—	—

Živina	100 kilogram.						Prignalo	Prodalo
	Počrez		živa		zaklana			
	od	do	od	do	od	do		
v kronah								
Konji	—	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	
" za vožnjo	360	500	—	—	—	—	8 5	
Junci	220	364	—	—	—	—	4 3	
Krave	236	500	70	74	—	—	42 20	
Telice	210	—	—	—	—	—	2 1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	18	56	—	—	—	—	350 280	
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	—	

Naravna vina

vseh vrst: štajerska, goriška, tirolska in avstrijska, iz soda in v steklenicah, priporočam po nizkih cenah. Oddajam tudi po ceni v sodu. Mašno vino. Dobi se tudi dobro domače meso in slanina (špeh).

Benediktinska klet, Celovec, Benediktinski trg 10.

Fellerjev prijetno dišeči rastlinski esenčni Elza-fluid z znamko

je že skoro po vsej zemeljski obli znan kot bolečine lajšajoče, živce in mišice krepčajoče domače zdravilo. Zdravniki, ki naj se povprašajo, bodo potrdili, da je kot sredstvo za preprečitev revmatičnih in raznih vsled prehlajenja, prepiha ali vlage nastalih bolečnih položajev cenjen in priljubljen. Sami smo se prepričali, kako blagodejno vpliva pri vsakdanjih umivanjih in masažah.

Zalibog pa se večkrat ponujajo posnetki in manj vredni izdelki. Občinstvo pred temi obvarovati in ne radi reklame je namen gornje, varstveno znamko predstavljajoče podobe. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane samo 5 kron franko.

Učinkujoči sestavni deli rabarbarove korenine, ki vpliva na menjavo snovi, vsebujejo v pravi zvezi z najboljšimi prebavo pospešujočimi, odvod urejujočimi, želodec krepčajočimi zdravilnimi snovi od zdravnikov najbolje priporočene, lahko odvajalne rabarbarove kroglice z znamko „Elza kroglice“, katerih stane 6 škatlic franko 4 krone. — Oba izdelka pristna pri lekarinarju

E. V. FELLER, Stubica, Elzatrž št. 67 (Hrvaško).

V Celovcu se dobi v vseh lekarnah.

Gostilna z manjšim posestvom

v celovski okolici je na prodaj. Meri okoli 10 oralov, in sicer gozda 3, njiv in travnikov 3, pašnika 4 orale. Cena 7000 kron. Naslov pove upravništvo „Mira“ v Celovcu števil. 16. Za odgovor je priložiti znamko.

Les se bo sekal v župnijskem gozdu na Žingarci. Bo ga okoli 2700 m³. Javna dražba se vrši dne 30. aprila 1914 ob 2. uri popoldne v župnišču v Kapli na Dravi. Tam se zvedo pogoji.

Pri podjetju Tolstovrške slatine

Osetov vrelec

zdravilna in namizna kislá voda, zelo mozira in ostane čista in dobra.

Pri vnetju grla in pljuč blagodejno učinkuje

THYMOMEL SCILLAE,

sredstvo, ki omehčuje, lušči sliz, zdravi lahki in oslovski kašelj, varuje pred vsakim obolenjem dihalnih organov olajšuje pri nadihu in ugodno učinkuje pri otrocih in odraslih. Od zdravniških avtoritet mnogokrat izkušeni in priporočeni.

Steklenica 2 K 20 vin. Po pošti proti predplačilu 2 K 90 v 1 steklenica, 7 K 3 steklenice, 20 K 10 steklenice, pošilja se franko. Ne dajte si usiliti potvorov!

Izdelovanje in glavna zaloga v

lekarni B. FRAGNER-ja

c. kr. dvorni dobavitelj,

PRAGA III.—203.

Pozor na ime izdelka!

Pozor na varstveno znamko!

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4

priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po niz-
kih cenah. Dobra, realna postrežba.

Se ne bojite malih ran?

Slavno 40 let
tisočkrat pre-
izkušeno in
potrjeno anti-
sepsko

Praško domače mazilo

varuje pred onesčičenjem, vnetjem
ran, lajša bolečine, pospešuje ce-
ljenje in je s svojim mnogostran-
skim učinkom tudi kot omeščujoče
mazilo, ki vleče, v vsaki hiši
nelzogibno.

1 škatljica 70 v., po pošti proti pred-
plačilu se za K 3-18 pošljejo 4 škatljice,
za K 7-10 škatljic franco na vse po-
staje Avstro-Ogrske.

Glavna zalogata **B. FRÄGNER**, c. k. dvorni
dobavitelj,
lekarna „pri črnem orlu“

v Pragi III.-203, vogel Nerudove ul.
Zaloge v lekarnah po vsej Avstriji.

POZOR!
Vsi deli zavoja so
opremljeni z
varstveno znamko

Kamenit

kot novi „asbestni škrlj“, najboljšo
strešno krilo, □ m tehta le 10 kg,
varno pred ognjem in viharjem, s
popolnim jamstvom, kritje, vozna
do zadnje postaje ter vse potrebščine
vračunjene, po zmerni ceni priporoča;
razen tega izdeluje vsakovrstne do-
mače mline, napravo vodne sile ter
vse kmetijske stroje, tudi parilne
kotle, posnemalnike, gnojne sesalke,
motorje, cirkularne žage, bočečo žlico
i. t. d.

Josip Božič,

strojni stavbnik v Grabštanju, Kor.

Čeniki in obisk brezplačno.

Čeniki in obisk brezplačno.

Kako se
pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho
popolnoma izleči, razodenem vsakomur zastoj. Poš-
ljite frankiran ovitek z naslovom za odgovor na gospo
B. Kolenská, Vršovice št. 383 pri Pragi (Češko).

Naznanilo obrti.

Usojam se slavnemu občinstvu Pliberka in okolice
vljudno naznaniti, da sem otvoril

kjučavničarstvo in inštalacijo za plin in vodovod

ter si bom prizadeval, svojim cenjenim naročiteljem
in odjemalcem kar najbolje in najceneje postreči.

Karol Triska, Pliberk.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. STERMECKI v Celju 308, štajersko.

Pišite po glavni ilustr. cenik čez več tisoč stvari, kateri se
vsakemu pošlje zastoj. Pri naročilih iz Srbije, Bolgarije,
Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

Albin Novak Sinčaves, Koroško.

Tovarniška zalogata in raz-
pošiljanje cerkvenih po-
trebščin, kakor: Aparat-
olje za večno luč, a la
Guilon stenje, steklo, ka-
dilo, ogilje za kadilnice itd.

Za abstinento:
raznovrstne sadne soke.
Cene solidne,
postrežba točna!

2x2=5

to ni bilo in ne bode. Resnica pa je: ako
bobovi kavi mojo izvrstno žitno kavo
primešate, dobite krasen, izvanredno fini
zajutrek in ravno za polovico cenejši, kajti
moja najfinejša žitna kava stane 5 kg samo
K 3-50 v lepi vrečici vsake poštnine prosto
in vrhutega Vam pošljem v dar še dve
krasni darili. Ako niste z mojo žitno kavo
zadovoljni, povrnem takoj denar. Naročite
si takoj pri

K. Tišler, Schönfeld pri Bečovu
(Češko).

Thymol-mazilo s sidrom
Pri manjših, odprtih ranah in opeklinah
Škatlja K -80.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.
Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom
Bolečine odpravljajoče mazilo
pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd.
Steklenica K -80, 1-40 in 2-.

Železna albuminat tinktura s sidrom
pri pomanjkanju krvi in bledici. Stekl. K 1-40.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v
Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“
Praga I, Elizabetina cesta 5.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56-60 K, letnik 1913
po 40-45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano
vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“
po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po
K 2-30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

J. WIESAUER
lončar v Celovcu
Živinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Kmetovalci!

Svetovno znane srebrno-jeklene kose

iz najvlačnejšega in najboljšega
jekla, lahke, s kojimi je mogoče
najbolj trdo travo pri enkratnem
brušenju 100 korakov neprene-
homa kositi, razpošilja v vsaki
množini najceneje edino

Adalb. Geiss-a naslednik Viktor Pilih, Žalec.

Zahtevajte cenik!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davok
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 1/2 %** naprej.